

AB Desteğiyle
Yapılan Projedir

BI-NET

BLACK SEA

BÖLGESEL İŞ KULUÇKA MERKEZLERİ AğI PROJESİ

“Black Sea BI-Net”

Ortak sınırlar. Ortak Çözümler.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİğİ BAKANLIğI

**BÖLGESEL
İŞ KULUÇKA MERKEZLERİ AĞI
PROJESİ**

"Black Sea - BI-Net"

INDEX

Proje Ekibi.....	6
Proje Kısa Tanıtımı.....	7
Proje Ortakları.....	8
Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler.....	11
Proje Konusu ile İlgili Ek Bilgiler.....	23

PROJE EKİBİ

■ Dr. Mustafa Güler

Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü mezunudur. Yüksek Lisans ve Doktora eğitimini aynı üniversitede tamamlamıştır. Aynı zamanda 2014 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi İktisat Bölümünü bitirmiştir. 1995-2007 yılları arasında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının farklı birimlerinde görev yapmıştır. 2007-2009 yılları arasında Samsun İl Özel İdaresi Ar-Ge Daire başkanlığında görev yaptıktan sonra Orta Karadeniz Kalkınma Ajansında göreve başlamıştır. 2001-2007 yılları arasında Yeşilirmak Havzası Kalkınma Birliği Samsun İl Temsilciliği, 2008-2009 yılları arasında Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Samsun İl Koordinatörlüğü görevlerini yürütmüştür. Ulusal ve uluslararası dergi ve kongrelerde yayınlanmış 37 adet makalesi bulunmaktadır. Birçok AB programında bağımsız değerlendirici olarak çalışmakla birlikte bu güne kadar 6 farklı AB projesinin hazırlık ve uygulama süreçlerinde aktif rol almıştır. Halen Program Yönetim Biriminde Birim Başkanı olarak görev yapmakta olup BI-NET projesinin kurum adına genel koordinasyonundan sorumludur.

■ Zeynep Güler Yıldızlı

2008 yılında ODTÜ Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun oldu. Aynı yıl Ankara'da bir gençlik alanında faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşunda Avrupa Birliği (AB) Sivil Toplum Diyalogu programından destek alan 15 aylık bir projede göreve başladı. 2009 yılı Kasım ayı itibariyle Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nda uzman olarak çalışmaya başladı. Halen Ajansın Program Yönetim Biriminde görev yapmakta olup aynı zamanda Sosyal Kalkınma Çalışma Grubunda aktif roller üstlenmektedir. Ajansın AB desteklerinden yararlanabilmesi amacıyla projeler yazmakta ve bu tecrübesini Proje Döngüsü Yönetimi eğitimleri ile bölge kurumlarına aktarmaktadır. Halen 19 Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

■ Merve Güven Kurt

2011 yılında Gazi Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. İki yıl boyunca Ankara'da özel bir lisede Rusça öğretmenliği yaptıktan sonra 2013 yılında Black Sea Bi-Net projesinin koordinatörü olarak Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nda çalışmaya başladı. Rusça'nın yanı sıra iyi derecede İngilizce bilmekte, projede ortaklarla iletişim noktasında her iki dili de kullanmaktadır. Halen işletme eğitimi almaktadır.

■ Aslı Moral

Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü mezunudur. 2002-2009 yılları arasında TÜBİTAK AB Çerçeve Programları Ulusal Koordinasyon Ofisi'nde Ulusal İrtibat Noktası olarak görev yapmıştır. 2009-2011 yılları arasında Samsun İl Özel İdaresi Kümelenme ve İnovasyon Merkezi yöneticisi ve Lojistikle Eğitiliyoruz Projesi koordinatörü olarak görev yaptıktan sonra 2011-2013 yıllarında T.C. Ekonomi Bakanlığı KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi Samsun Koordinatörü olarak Samsun Ticaret ve Sanayi Odası'nda çalışmıştır. BI-NET projesi "Odak Noktası Yöneticisidir (Focal Point Manager)". Projedeki görevi start-up'lara iş geliştirme, kapasite yönetimi, ulusal ve uluslararası fon programları ve fonların kullanımı ve kuluçka merkezleri arası iletişim konularında danışmanlık yapmaktır.

PROJENİN KISA TANITIMI

"Bölgesel İş Kuluçka Merkezleri Ağı" Projesi, ENPI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında yürütülmüştür.

ENPI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği sürecinde Avrupa Birliği Bakanlığı'nın Ulusal Otorite görevini yürüttüğü sınır ötesi işbirliği programlarından biridir. Bu çok taraflı işbirliği programında Türkiye'nin yanı sıra Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Ukrayna ve Yunanistan olmak üzere 7 katılımcı ülke daha yer almaktadır. Söz konusu Programa Avrupa Birliği bütçesinden sağlanan yardım Türkiye için IPA (Katılım Öncesi Yardım Aracı) fonlarıyla temin edilirken, diğer 7 ülke için ENPI (Avrupa Komşuluk Politikası Aracı) tahsisatı aracılığıyla aktarılmaktadır.

Programın Yönetim Makamı Romanya Bölgesel Kalkınma ve Turizm Bakanlığı olup bu yapılanmanın Türkiye ayağında Ulusal Otorite olan Avrupa Birliği Bakanlığı'nın yanı sıra Sözleşme Makamı olarak Merkez Finans ve İhale Birimi yer alır.

Karadeniz Havzasında yer alan ülkelerde daha güçlü ve sürdürülebilir kalkınmayla daha güçlü bölgesel işbirliği ve ortaklık sağlamayı amaçlayan bu program kapsamında Program Alanında yer alan bölgelerden finanse edilmek üzere seçilen projelerde, diğer ülkelerden belirlenecek ortaklarla işbirliği içinde yapılması ve sınır ötesi etki doğuracak nitelikte olması koşulları aranmaktadır. Programın Türkiye'de kapsadığı 25 il şunlardır: İstanbul, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova, Zonguldak, Karabük, Bartın, Kastamonu, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum, Amasya, Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane.

Program kapsamında ulaşılmak istenen hedefler aşağıda ifade edilmektedir:

1. Sınır bölgelerinde ekonomik ve sosyal gelişmenin desteklenmesi,
2. Ortak sorunlarla mücadele için birlikte çalışma,
3. Topluluklar arası ve yerel işbirliğinin geliştirilmesi.

Söz konusu Programın öncelik alanları ise şunlardır:

1. Ekonomik ve sosyal kalkınma için sınır ötesi ortaklıkların desteklenmesi
2. Çevrenin korunması için kaynakların ve yeteneklerin birleştirilmesi
3. Kültür ve eğitim girişimlerinin desteklenmesi

Projenin genel hedefleri:

- Ortak kaynaklar temelli ekonomik ve sosyal kalkınma için sınır ötesi ortaklıkları desteklenmesi
- Yerel kalkınma politikalarının tasarımı ve

uygulanması için idari kapasitenin oluşturmasının desteklenmesi

- Karadeniz'e sınırı olan ülkeler arasında üretken ve rekabetçi ekonominin gelişimini hızlandırmak ve Karadeniz Havzası'ndaki ülkeler arasında işbirliğini geliştirmek

Projenin özel amaçları:

- Yeni ve yenilikçi KOBİ'lerin güçlendirilmesi ve desteklenmesine aracı olacak iş kuluçkalarına ilişkin özel politikalar geliştirmeleri için iş geliştirme kuruluşları, kamu otoriteleri ve iş kuluçka merkezlerinin kurumsal kapasitelerini artırmak

- Karadeniz Bölgesi'nin ekonomik rekabet gücünü artırmak amacıyla iş kuluçkaları, destek kuruluşları, kamu otoriteleri ve KOBİ'ler arasındaki ülkeler arası işbirliği düzeyini artırmak

- Karadeniz'e sınırı olan ülkeler arasında kurulmuş olan iş geliştirme merkezleri ve iş kuluçka merkezleri ve bu merkezlerde faaliyet gösteren start up yani başlangıç aşamasındaki girişimciler ve işletmeleri arasında bir işbirliği ağı kurmak

Proje Bütçesi:

- Projenin bütçesi:** 801.531,21 Avro

- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (OKA) bütçedeki payı:** 154.215,79 Avro

- Türkiye'nin proje bütçesine katkısı:**

15.421,58 Avro

- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (OKA)proje bütçesine katkısı:** 663,13 Avro

Projenin Süresi: 27 Mart 2013 – 26 Mart 2015

Projenin Faaliyetleri

1. Proje yönetimi ve koordinasyonu
2. Proje takımı iletişimi ve faaliyetlerin görünürlüğü
3. Black Sea BI-Net İşbirliği Ağı'nın oluşturulması
4. Karadeniz Bölgesi'ndeki İş Kuluçka Merkezleri arasında iyi uygulama örneklerinin paylaşımı
5. İş kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin Uluslararasılaşmasının Desteklenmesi

Hedef gruplar

- İş kuluçka merkezleri
- İş geliştirme merkezleri
- Start up yani başlangıç aşamasındaki girişimci
- Genç girişimcilerin kurdukları işletmeler
- Merkezi ve yerel kamu otoriteleri
- İş destek organizasyonları
- KOBİ'ler

PROJE ORTAKLARI

ODIMM, MOLDOVA (Proje koordinatörü)
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Kurumu,
 Adres: 48, S.Lazo Street, of.313, Chisinau,
 MD-2004, Republic of Moldova
 Tel: +373 22 295741 - Faks: +373 22 295797
 E-Posta: office@odimm.md
 Web: www.odimm.md, www.businessportal.mdv

OKA, TÜRKİYE - Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı,
 Adres: Kale Mahallesi, Cumhuriyet Cad. No:8
 İlkadım / Samsun / Türkiye
 Tel: +90 362 431 24 00 - Faks: +90 362 431 24 09
 E-Posta: info@oka.org.tr - Web: www.oka.org.tr

ERFC, YUNANİSTAN - Avrupa Bölgesel İşbirliği Çerçevesi,
 Adres: ERFC ALEXANDROUPOLIS Branch: 2, Xarilaou Trikoupi Street
 68100 Alex/polis East Macedonia & Thrace Region
 Tel: +30 26910 60427 - Faks: +30 26910 62904
 E-Posta: erfc@otenet.gr - Web: www.erfc.gr

ACT EDJ, ROMANYA - Sınır Ötesi İşbirliği Kurumu "Aşağı Tuna Avrupa Bölgesi"
 Adres: 64, Eroillor Street, Romania, Galati Country
 Tel: 0040 236 411 022 - Faks: 0040 236 411 022
 E-Posta: actedj@gmail.com - Web: www.actedj.ro

SMEDNC, ERMENİSTAN
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Merkezi
 Adres: 5a M.Mkrtchyan, 0010 Yerevan, Armenia
 Tel: +374 10 54 16 48 - Faks: +374 10 54 16 42
 E-Posta: info@smednc.am - Web: www.smednc.am

FSE, UKRAYNA
Zaporizha Bölgesi Girişimcilik Desteği Bölgesel Fonu
 Adres: 90, Sorok rokiy Radianskoi Ukrainian Street, 69057,
 Zaporozhye city, Ukraine
 Tel: +38061-213-04-62 - Faks: +38061-213-04-62
 E-Posta: rfpp@rambler.ru

Moldova Cumhuriyeti Küçük ve Orta İşletmeler Sektör Gelişimi Organizasyonu

Organization of Small and Medium Enterprises
Sector Development (ODIMM)

www.odimm.md, www.businessportal.md

Proje koordinatörü olarak görev yapmaktadır.
Hükümetin önceliklerini karşılamak ve Moldova
Cumhuriyeti'nde KOBİ gelişimini iyileştirmek ve
sürdürmek için kurulmuştur.

ODIMM, Ekonomi Bakanlığı ve diğer merkez ve
yerel kamu kurumları, iş örgütleri ve iş destek
tedarikçileri ve KOBİ'ler ile işbirliği içerisinde
çalışan, 17 Mayıs 2007 tarihli, 538 numaralı
Hükümet kararıyla kurulmuş, kamu hukuku ile
idare edilen, kamu kurumu statüsünde, ticari ve
kar amacı gütmeyen bir örgüttür.

ODIMM vizyonu: Moldova Cumhuriyeti işletme
başlatmak ve geliştirmek için uygun bir yer olmalı.

ODIMM misyonu: Ülkedeki KOBİ sektör gelişimini

destekleyerek milli ekonomi rekabetçiliğini
artırmak.

ODIMM stratejik hedefi: Ülkedeki sürdürülebilir
ekonomik büyümeyi sağlayacak şekilde, KOBİ
lerin etkin ve verimli gelişimini teşvik etmek.

ODIMM mevcut faaliyetleri:

- Kredi Garanti Fonu ile küçük işletmelere kredi garantileri sunmak
- Gençlik Ekonomik Güçlendirilmesi Ulusal Programı (PNAET) nı uygulamak.
- Verimli İşletme Yönetimi, milli eğitim programını uygulamak.
- Avrupa Birliği projesi "Yönünüzü işletmeye çevirin" projesini uygulamak
- Moldova'da İş Kuluçka Merkezleri kurmak ve geliştirmek.

Yunanistan Avrupa Bölgesel İşbirliği Çerçevesi

European Regional Framework for Co-operation
(ERFC)

www.erfc.gr

Projede Alexandroupolis bölgesindeki iş kuluçka
merkezlerinin projeye katılmasından sorumludur.
ERFC, AB entegrasyonunu hedefleyen, kar
amacı gütmeyen hükümet dışı bir sivil toplum
örgütüdür. 31.08.2009'da kurulmuştur ve
yasal olarak kurulmuş organları halihazırda
Corfu & Alexandroupolis de faal olsa da, idare

merkezleri Aegion, Batı Yunan Bölgesinde yer
almaktadır. Stratejisi, tabandan yukarı Avrupa
entegrasyonunda aktif bir şekilde yer alarak kamu
kuruluşları, iş toplulukları, akademik örgütler
ve sivil toplumun bölgesel ve ulusal büyümeyi
canlandırmak üzere stratejik olarak işbirliği
yapabileceği yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası
platformların kuruluşunu kolaylaştıracak aktif
tarafsız bir organ görevi görmektedir.

Romanya Sınır Ötesi İşbirliği Kurumu "Aşağı Tuna Euro Bölgesi"

Association of Cross Border Cooperation "Lower
Danube Euroregion" (ACT ED)

www.actedj.ro

Projede Aşağı Tuna Euro bölgesindeki iş kuluçka
merkezlerinin projeye katılmasından sorumludur.
Kurum; Romanya, Ukrayna ve Moldova'daki Bölge
Konseyleri tarafından Nisan 2009'da kurulan bir

sivil toplum kuruluşudur.

Kurumun amacı; ortak amaca sahip olan tüm
alanlardaki üyeler ve karlı ilişkiler arasındaki
işbirliği genişleterek kurumun oluşturduğu
yönetimsel-bölgesel ünitelerin gelişiminin
sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Türkiye Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı

Middle Black Sea Development Agency (OKA)
www.oka.org.tr

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde "Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi

hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" amacıyla, 10.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş bir kamu kurumudur.

Ağustos 2009'da Genel Sekreteri atanmış olan kurumumuz Ekim 2009'da ilk personel alımını gerçekleştirmiştir. Merkezi Samsun'da yer alan Ajansımız bugün Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinde buluna Yatırım Destek Ofisleri ile bölgesine hizmet etmektedir.

Ermenistan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Ulusal Merkezi

Small and Medium Entrepreneurship
Development National Center Armenia (SMEDNC)
www.smednc.am

2002 yılında Ermenistan Hükümeti tarafından kurulmuştur. Kamu otoriteleri ve KOBİ'ler arasındaki bağ olan Ermenistan Küçük ve orta ölçekli işletmeleri Geliştirme Ulusal Merkezi, KOBİ sektörünün desteklenmesi görevini üstlenir. Ermenistan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri

Geliştirme ulusal merkezi teknik ve finansal araçlarla KOBİ'lere etkili destekte bulunmakta olup, oldukça verimli ve coğrafi açıdan KOBİ ajanslarına ulaşımı kolay bir kuruma sahiptir. KOBİ destek programları şunları içerir: bilgi ve danışmanlık desteği, eğitim desteği, yeni başlayan girişimci desteği, finansal destek, yerel ekonomiyi geliştirme faaliyetleri, sanayi sistemlerinin geliştirilmesi, iş uluslararasılaştırılması.

Ukrayna Zaporizha Bölgesi Girişimcilik Desteği Bölgesel Fonu

Regional Fund for Support of Entrepreneurship of Zaporozhye Region (RFSE)
Proje Zaporozhye bölgesindeki iş kuluçka merkezlerinin projeye katılmasından sorumludur. Zaporizha Bölgesi Girişimciliğini Destekleme Bölgesel Fonu devlet kurumu olup, 20 Mayıs 1999'da kuruldu. Fon Ocak 2001'de faal oldu.

Zaporizha Bölgesinde geleceği parlak bir sektör olarak küçük ve orta büyüklükteki işletmeler için finansal destek ve kalkınmada kamu politikasının asli organizatörü olan bir araçtır. Danışmanlık sahasında, Fon, iş planları geliştirmek ve finansal destek üzerine ücretsiz danışmanlık vermektedir.

PROJE KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

1.1.Türkiye – 21 Mayıs 2013

21 Mayıs 2013 tarihinde projenin Türkiye'deki açılış toplantısı Samsun'da gerçekleştirilmiştir. Samsun Büyükşehir Belediyesi, SABEK İŞGEM ve Samsun İl Özel İdaresi gibi bölgesel kalkınmada işgeliştirme merkezlerinin önemi artırılması amacıyla etkinlikler

yürüten kurumların ilgili yöneticileri toplantıya katılmışlardır. Toplantı proje koordinatörü ODIMM'in de katılımını sağlamak amacıyla Skype üzerinden online gerçekleştirilmiştir

1. Açılış Toplantıları

1.2.Moldova– 19 Temmuz 2013

19 Temmuz 2013 tarihinde Moldova'da tüm ortakların katılımı ile proje açılış toplantısı gerçekleştirilmiştir. Proje hazırlama aşamasında internet ve Skype üzerinden iletişim kuran proje ortakları ilk kez bir araya gelişmişlerdir. Yaptıkları sunumlarla ortaklar, kendilerini tanıtmış ve projeye yapabilecekleri katkıları anlatmışlardır. Yapılan basın toplantısıyla proje ve hedefleri basına tanıtılmıştır.

1.3.Romanya – 12-14 Mayıs 2014

12-14 Mayıs 2014 tarihlerinde Romanya Galati'de proje kapsamında oluşturulacak olan işbirliği ağının açılışı ve basın tanıtımı yapılmıştır. 1 gün süren

toplantıda işbirliği ağının kurulumu, nasıl çalışacağı, üyelik kriterleri, ağın sürdürülebilmesi için ortakların yapması gereken ve ağdan beklenenler tartışılmıştır.

2 Proje Yönetim Kurulu Toplantıları

Proje koordinatörleri ve yöneticilerinin katılımı ile gerçekleştirilen toplantılarda projenin faaliyetleri üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Toplantı tarihine kadar yapılan etkinliklerin analizi ve sıradaki etkinliğin nasıl gerçekleştirileceği görüşülmüştür. Farklı ülkelerde yer alan ortakların iletişimi projenin sağlıklı bir şekilde hayata geçirilmesi için önemlidir. Bu nedenle e-postalar ve skype görüşmelerine ek olarak her ülke ziyaretinde yönetim kurulu toplantıları düzenlenerek proje ekibinin yüz yüze görüşmeleri sağlanmıştır. Bu toplantılarda öncelikli konular kurulmak istenen işbirliği ağının üyelik kriterleri, çalışma koşulları ve proje bittikten sonra ağın hayatına nasıl devam edeceği. İş kuluçka merkezleri arasındaki farklı uygulamalar ve tecrübe paylaşımları da bu toplantılarda görüşülen konular arasındadır.

2.1. Moldova – 20 Temmuz 2013

2.2. Ermenistan – 04 Ekim 2013

2.3. Moldova – 17 Nisan 2014

2.4. Romanya – 14 Mayıs 2014

2.5. Yunanistan – 19 Temmuz 2014

2.7. Moldova – 06 Mart 2015

2.6. Türkiye – 24 Ekim 2014

2.8. Romanya – 19 Mart 2015

3 Kuluçka Merkezi Ziyaretleri

3.1. Moldova – 14-17 Nisan 2014

14 - 17 Nisan 2014 tarihlerinde projenin ilk çalışma ziyareti Moldova'da yapılmıştır. Çalışma ziyaretine tüm ortak ülkelerden iş destek organizasyonlarından toplam 40 temsilci katılmıştır. Türkiye'den proje

ekibine ek olarak Tokat Yatırım Destek Ofisi yetkilisi de bu çalışma ziyaretine katılmıştır. 3 gün boyunca ülkedeki kuluçka merkezleri hakkında bilgi verilmiştir. Moldova'daki çalışma ziyareti kapsamında **Soroca İş Kuluçka Merkezi** ziyaret edilmiştir.

Şu anda Moldova'da farklı illerde 8 İş Geliştirme Merkezi bulunmaktadır. İş Geliştirme Merkezleri 2011-2014 yılları arasında Moldova Hükümeti tarafından desteklenen 2010-2020 KOBİ Geliştirme Stratejisi desteğiyle kuruldu. Kuluçka merkezinde yer alan işletmeler donanımlı ofislerden, danışmanlık ve destek servislerinden ve kamu hizmetleri, internet ve kira gibi finansal desteklerden yararlanırlar. Lojistik destek aktivitesi sağlamanın yanı sıra, iş geliştirme merkezi, eğitimler organize eder, iş stratejileri ya da kaynak bulmak için proje yazmalarında yardımcı olur, işlevsel networklere katılım için olanak yaratır.

Tüm bu faaliyetler iş gelişimi desteklemek içindir. Böylelikle rekabet karşısında artan fırsatlarla iş geliştirme merkezinden ayrılarak kendi başlarına işlevselliğini devam ettiren KOBİ'lerin istikrarlı bir hale gelmesi hedeflenmektedir. 16 Aralık 2013 de sekiz iş geliştirme merkezi ODIMM'de, Moldova İş Geliştirme Merkezleri Network'unu oluşturmuşlardır (MNBI).

Moldova'da faaliyette olan kuluçka merkezlerinde Leova'da 17, Soroca'da 15, Dubasori'de 7, Rezina'da 13, Singerei'de 14 ve Stefan-Vode'da 15 olmak üzere toplam 71 başlangıç aşamasında işletme bulunmaktadır.

3.2. Yunanistan – 16-19 Temmuz 2014

16-19 Temmuz 2014 tarihlerinde ikinci çalışma ziyareti Yunanistan'da, paydaşların ve ortakların katılımıyla gerçekleşmiştir. Bu kapsamda Alexandroupolis bölgesinde yer alan **Incubation for GRowth (i4G), Technopolis ve Thermi İş Kuluçka Merkezleri** ziyaret edilmiştir.

Incubation for Growth - i4G diğer ilgili Avrupa programları tarafından belirlenen özelliklere göre Kalkınma Bakanlığı "ELEFTHO" Programı çerçevesinde uygulanan Euroconsultants SA'nın en önemli ve özellikle başarılı iş faaliyetleri biridir. Kurumsal stratejik hedefi gerçekleştirmek için kendi girişimci felsefesini uygulaması Euroconsultants SA'nın temel araçlardan birini i4G oluşturmaktadır. i4G başarılı iş adamlarının yanı sıra hırslı gençleri yenilikçi fikirlerini karlı girişime dönüştürmelerini sağlayacak düzenli bir çalışma ve destek verici çevre sağlamaktadır. İ4G ofis ve işletim desteği, etkin yönetim danışmanlığı hizmetleri, fon bulma

konularında destek vermektedir.

Technopolis İş Geliştirme Merkezi. Technopolis Bilgi ve İletişim Teknolojileri İş Parkı Anonim Yapısıdır. İş

Geliştirme Merkezi 14 işletmeye ev sahipliği yapan ofisleri, ortak alanlarıyla toplamda 1300 metrekarelik alanda Technopolis Bilgi ve İletişim Teknolojileri İş Parkında modern binada bulunmaktadır. İnkübasyon merkezi, her şirketin ihtiyaçlarına ve kendi gelişim aşamasına bağlı olarak, verdikleri destek için bir dizi hizmet sağlayabilmektedir. İnkübasyon merkezinin sunduğu bütünleşmiş hizmetlerin yanı sıra, Technopolis İş Geliştirme Merkezine gelen firmalar, bölgedeki ana inovasyon merkezlerinden biri olan Technopolis'le bağlantı ve iletişim kurabileceklerdir.

TERMI İş Geliştirme Merkezi TERMI Şirketler grubunun üyesidir. TERMI teknoloji / yenilikçilik girişimciliği üzerinde durarak, standart inkübasyon çalışma prensiplerini takip etmektedir. 2004 yılından bu yana TERMI S.A. İş Geliştirme Merkezi ileri teknolojilere ve yenilikçi ürünlere Yunan ve yabancı araştırmacılarla işbirliği içinde yatırım yapmaktadır. İş Geliştirme Merkezinde bulunan firmalar deneyimli uzmanlardan danışmanlık hizmeti alırlar. Yenilikçi KOBİ'lere gerekli ekipman ve altyapı sunulmaktadır.

3.3. Türkiye – 21-24 Ekim 2014

Bir diğer çalışma ziyareti Türkiye'de gerçekleşmiştir. 21-24 Ekim 2014 tarihleri arasında Samsun'da gerçekleşen toplantıya, ortak ülkelerden ve bölgede faaliyet gösteren kuluçka merkezi yöneticileri ve iş destek oranizasyonlarından toplam 42 kişi katılmıştır. Samsun'da toplamda 4 gün süren etkinlikte 3 günlük eğitim ve 1 günlük saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Proje ortaklarının yanı sıra Samsun Büyükşehir Belediyesi, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası, Samsun Teknopark, SABEK İŞGEM gibi iş destek oranizasyonlarının yönetici ve uzmanlarının katıldığı eğitimde girişimcilik ekosistemin yapısı, bu yapıyı desteklemekle görevli kurum ve kuruluşların ve STK'ların sorumlulukları konularında uzmanlar tarafından bilgilendirme yapılmıştır. Bu kapsamda ayrıca SABEK İŞGEM ve bünyesinde yer alan firmalar, Samsun Teknopark ve BI-NET platformuna üye olma potansiyeli taşıyan AYSAM Ortopedi LTD. ŞTİ fabrikasında ziyaret edilerek, iyi uygulama örneklerinin paylaşımı sağlanmıştır.

3.4. Romanya – 16-20 Mart 2015

16-20 Mart 2015'te gerçekleştirilen etkinliğe proje ortağı ülkelerin proje koordinatörleri, proje yöneticileri ile birlikte iş kuluçka merkezi yöneticileri ve kuluçka merkezinde yer alan firmalardan temsilciler katılmıştır. Türkiye'den Çorum Yatırım Destek Ofisi, Samsun Teknopark Yönetimi ve Gazi Osman Paşa Üniversitesi Teknopark Yönetimi'nden yetkililerin katıldığı çalışma ziyareti kapsamında kurumlar arasında iyi uygulama örnekleri paylaşarak başlangıç aşamasında iş kuluçka merkezlerinin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri masaya yatırılmıştır. Projenin Romanyalı ortağı Sınır Ötesi İşbirliği Kurumu'nun sorumluluk alanı "Aşağı Tuna Avrupa Bölgesi"dir. Bu bölgede hali hazırda kuruluş aşamasında olan Galati İş Geliştirme Merkezi'nin 2015 yılı içerisinde faaliyet geçmesi beklenmektedir.

4.1.Kulaçka Merkezi yöneticileri için eğitimler

Karadeniz Havzası Ülkelerinin ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeylerinin dünya ortalamasının altında olması bölgenin yatırıma olan ihtiyacını açık olarak ortaya koymaktadır. Bu durum bölgedeki inovasyon ve Ar-Ge'nin önemini ve girişimci sayısını arttırmaktadır. Bölgedeki girişimcilik potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi, ekosistemin doğru

şekilde oluşturulmasına bağlıdır. Bu ekosistemin en önemli sacayaklarından biri olan kulaçka merkezlerinin altyapısı ve yönetim kapasiteleri önemli bir gündem maddesidir. Bu nedenle tüm ortak ülkelerde özellikle o ülkede faaliyet gösteren kulaçka merkezi yöneticilerini hedef alan eğitimler düzenlenmiştir. Söz konusu eğitimlerde iyi ve kötü uygulama örnekleri tartışılarak ülkelerin girişimcilik ekosistemine uyan en ideal uygulama tasarlanmaya çalışılmıştır.

4 Eğitimler

·Ermenistan – 02-04 Ekim 2014

·Moldova – 14-17 Nisan 2014

·Yunanistan – 16-17 Temmuz 2014

·Türkiye – 21-24 Ekim 2014

·Romanya – 16-20 Mart 2015

4.2. KOBİ'ler için eğitimler

Projenin hedef kitlesini oluşturan gruplardan biri de iş kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren start-up yani başlangıç aşamasında girişimciler ve bu girişimcilerin kurdukları işletmeler bulunmaktadır. Bu nedenle öncelikli proje faaliyetlerinden biri de start-up'lar için düzenlenen özel eğitimlerdir. Start-up'ların ürünü pazara sunma ve ilk yatırım finansmanı bulma konularında yaşadıkları problemlerle KOBİ'lerden ayrışmaktadırlar. Söz konusu eğitimler ana konu başlığı "ürün ticarileştirme" ve "uluslararasılaştırma" olmak üzere ortakların öncelikleri ve işletmelerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen farklı içeriklerle 2015 Ocak ve Mart aylarında gerçekleştirilmiştir.

Toplamda yaklaşık 100 kişiden oluşan 6 farklı grupta gerçekleştirilen eğitimlerin konuları şöyledir: Küreselleşme, Küresel Pazar Tespiti ve Rakip Analizi, Küresel İşletme Gereksinimleri, İş kapasitesinin artırılması ve yönetilmesi, İşletmenin yönetim

kapasitesini artırma, Yeni İş Modellerinin geliştirilmesi (Kanvas İş Modeli Geliştirme Yöntemi), pazar analizi ve pazara göre konumlandırma (Lazanya Modeli.) VİVEKA Yazılım Danışmanlık LTD. ŞTİ tarafından gerçekleştirilen eğitimlere katılan firmalar aynı zamanda BI-NET işbirliği ağına katılabilmek için protokol imzalamışlardır.

Proje kapsamında 6 ortak ülkede toplam 150 KOBİ'ye ticarileştirme ve uluslararasılaştırma konularında danışmanlık yapılmıştır. İş kuluçka merkezleri ve iş geliştirme merkezlerinin gelişimine katkıda bulunmayı sağlayacak rehberler hazırlanmıştır.

13-14 Ocak 2015 tarihinde KOSGE AR-GE desteğinden yararlanmış, KOSGEB TEKMER'de ve Samsun Teknopark'ta faaliyet gösteren 25 firmanın katılımı ile Samsun Teknopark'ta gerçekleştirilmiştir. Eğitime katılan firmalar yazılım, sağlık, eğitim alanlarında faaliyette bulunmak amacıyla Samsun Teknopark bünyesinde kurulan kuluçka merkezinde yer almaktadırlar.

15-16 Ocak 2015 tarihinde Samsun North Point Hotel'de yine aynı içerikle gerçekleştirilen eğitimin hedef kitlesi SABEK İŞGEM'de ve küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren firmalardı. Ağırlıklı olarak

mobilya ve medikal sektörlerinden 25 firmanın katılımı ile gerçekleştirilen etkinlikte daha önce birbirini tanımayan firmaların birbirleriyle iletişime geçmeleri de sağlanmıştır.

•**23-24 Mart 2015** tarihinde Amasya Yamaç Bistro'daki eğitime ağırlıklı olarak turizm olmak üzere farklı sektörlerden yaklaşık 20 firma katılmış ve ürün ticarileştirme ve uluslararasılaşma konularında bilgi edinmişlerdir. Firmaların BI-NET işbirliği ağına katılımları ile ilgili işbirliği protokolü imzalamaları sağlanmıştır.

•**19-20 Mart 2015** tarihinde Çorum Anitta Hotel'de gerçekleştirilen etkinlik şehirde var olan potansiyeli harekete geçirmiş ve firmaların BI-NET işbirliği ağına katılımları sağlanmıştır.

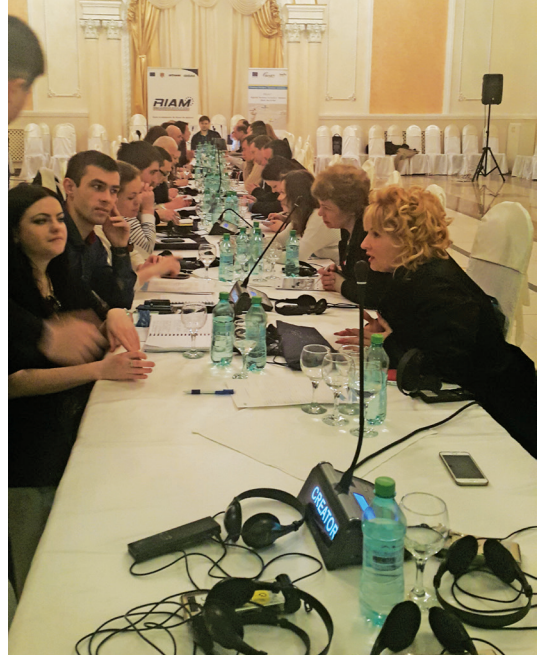

5 Kapanış Toplantıları

5.1. Moldova – 5-6 Mart 2015

Tüm ortakların katılımı ile gerçekleşen 2 günlük etkinliğe KOBİ'lerin de katılımı sağlanarak proje "Uluslararası KOBİ Forumu" düzenlenmiştir. Yaklaşık 20 firma temsilcisinin katıldığı etkinlikte stant açarak ürünlerini tanıtan Samsunlu firmalar yaptıkları ikili görüşmeler ve firma ziyaretleri ile beklenen işbirliğini başlatmışlardır. Etkinlikte ayrıca Türkiye'nin uluslararası işbirliklerini geliştirmek amacıyla tasarladığı devlet destekleri ve girişimcilik ekosistemini destekleyen ulusal fonlar ve TR83 bölgesinde OKA tarafından yürütülen faaliyetler ile ilgili bir sunum yapılmıştır.

Etkinliğe proje ekibinin yanı sıra Amasya ve Tokat Yatırım Destek Ofisi yetkileri ve KOSGEB Ar-Ge desteği ile otopsi iğnesi geliştiren Monopsi firması ve OKA KOBİ desteği ile plastik enjeksiyonla ürünler üreten Babacan Plastik. Etkinliğin amacı KOBİ'ler arasında ikili görüşmelerin yapılması idi. Bu nedenle Karbon Plastik açtığı stant ile ilgili firmalara ürün çeşidini ve kalitesini göstererek, önümüzdeki günlerde Moldova'da açılacak fuarda ürünlerini tanıtmaya imkanı buldu.

6.1. Sınır Ötesi İş Forumu 22 Ekim 2014 – Samsun

Ajansımız tarafından geçen yıllarda yürütülen çalışmaların devamı niteliğinde olan ve Bölgedeki firmaların dış ticaret potansiyelinin harekete geçirilmesine ve Bölgenin ekonomik potansiyelinin uluslararası ölçekte tanıtımına katkı vermek üzere

düzenlenen Orta Karadeniz Bölgesi Sınırötesi İşbirliği İş Forumu etkinliği 22 Ekim 2014'te Samsun'da gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe proje ortaklarımızın tamamı proje yönetim ekipleri ve firmalarla katılım sağlamışlardır. Ayrıca etkinlikte ERFC tarafından Yunanistan ve Türkiye arasında geliştirilebilecek olası işbirlikleri hakkında da bir sunum yapılmıştır.

6 Diğer Etkinlikler

6.2. DABSEA Projesi Samsun Ziyareti – 24-25 Ağustos 2014

Samsun'da yürütülen bir başka Karadeniz Sınır Ötesi İşbirliği projesi olan DABSEA proje ekibi 24-25 Ağustos 2014 tarihinde Ajansımızı ziyaret etmiş ve Ajansımızla işbirliği talebinde bulunmuşlardır. Projeye Avrupa ve Asya ekonomisi arasında çevre dostu yük taşıma için düzeltilmiş veya yeni su ulaşım yolları geliştirilmesi amacıyla paydaşların kapasitesinin artırılmasının yanında deniz ve iç su taşımacılığının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Karşılıklı proje faaliyetlerinin paylaşıldığı toplantının ardından DABSEA projesinin sonuçlarından

yararlanmak ve bu sonuçlara katkıda bulunabilmek amacıyla DABSEA Projesini Koordinatörü Romanya ile işbirliği protokolü imzalanmıştır. BI-NET Projesinin ortaklarından olan ERFC aynı zamanda DABSEA'nin de ortağıdır. Bu nedenle her iki proje ekibi arasında yeni projelerin geliştirilmesi de bu ziyarette gündeme gelmiştir. Daha sonra iki proje ekibi firma ziyaretlerinde bulunmuşlardır. Samsun Port Uluslar arası Limanı, AS Çelik Döküm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti, SAMPA Otomotiv San. ve Tic. AŞ, Resman Cam, PVC Alüminyum San. Tic. AŞ. ve Gübretaş Fabrikaları TAŞ ziyaret edilmiştir.

6.3.İşbirliği protokollerinin imzalanması

Proje kapsamında işbirliği ağına üye olabilecek iş kuluçka merkezleri, iş geliştirme merkezleri ve KOBİ'lerin hangi kriterlere sahip olacağı ile ilgili çalışmalar, Projenin İdari Komitesi tarafından yapılmıştır. Bu kriterlere göre hazırlanan protokoller 10 firma ve 10 iş geliştirme merkezi tarafından imzalanmıştır.

İşbirliği protokolü imzalayan kurumlar

- KOSGEB Amasya Hizmet Merkezi Müdürlüğü
- KOSGEB Çorum Hizmet Merkezi Müdürlüğü
- KOSGEB Samsun Hizmet Merkezi Müdürlüğü
- Samsun Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.
- Amasya Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı
- Çorum Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı
- Çorum Ticaret ve Sanayi Odası
- Tokat Küçük Sanayi Sitesi Başkanlığı
- SABEK İŞGEM
- Samsun Mobilya İmalat ve İhracatçıları Derneği (MOBİD)

İşbirliği protokolü imzalayan KOBİ'ler

- Karbon Plastik
- Bahadır Sağlık A.Ş.
- Tarbio Tarım
- Start up Naci Murat
- Güntek Makine
- Kalesan Tıbbi Aletler
- Global Gaz
- Turbo Power
- Zekasoft Yazılım
- Vaşak3DFX

6.4. Firma Ziyaretleri

Projenin amaçlarından biri de kuluçka merkezi yöneticilerine, iş destek organizasyonlarına ve start up firmalara girişimcilik, ulusal ve uluslararası fon programlarının kullanımı, ulusal ve uluslararası işbirlikleri ve işbirliği ağlarının kullanımı ve fikri mülkiyet hakları konularında danışmanlık yaparak kapasite gelişimlerine yardımcı olmaktır. Bu nedenle bölgede iş geliştirme merkezleri ve küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren 25 firma ve 6 kurum ziyaret edilerek mevcut durum analizleri ve ihtiyaç analizleri yapılarak ihtiyaç duyulan eğitim ve danışmanlık faaliyetleri tespit edilmiştir.

6.5. Girişimcilik Konusundaki Çalışmalar

Girişimcilik zor bir çalışma yöntemi. Yenilikçi bir fikir yakalamak ve finansman bulmak yetmiyor. İş planının hazırlanmasından fikri ticarileştirmeye, faaliyete geçebilmek için altyapının bulunmasından doğru yatırımcılar ve ortaklarla buluşmaya kadar zorlu bir süreç girişimcileri bekliyor. Bu nedenle sürdürülebilir işlerin hayata geçirilebilmesi için artık teknoparklar, kuluçka merkezlerinde bu ilk aşama firmalara ev sahipliği yaparak gelişmeleri için uygun ortamlar yaratmaya çalışmaktadırlar. Girişimcilik ekosisteminin önemli bir oyuncusu haline gelen kuluçka merkezlerinden biri de projemizin de katkıları ile Samsun Teknopark'ta kurulmaktadır. Bu kapsamda Samsun Teknopark, Uluslararası Girişimcilik Merkezi ve Habitat Derneği ile ilişkiler geliştirilmiş ve Samsun'da girişimcilik ekosistemin geliştirilmesi ile ilgili projeler geliştirilmesi konusunda çalışmalar başlatılmıştır.

PROJE KONUSU İLE İLGİLİ EK BİLGİLER

Türkiye'deki kuluçka merkezleri

Kuluçka merkezleri, startup'ların yani yeni başlangıç aşamasındaki girişimcilerin ve yeni kurulan firmaların hayatta kalabilmeleri için ve yardım sağlamak amaçlı kurulan iş çevreleridir. Genelde yeni kurulan firmalar için ilk 2 yıllık süreç risklerle doludur. İstatistikler, normal şartlar altında start-upların neredeyse üçte ikisinin iş dünyasından çekildiğini gösteriyor. Kuluçka merkezleri, seçkin start-upları "doğanın sert koşullarından" korumak için onlara ofisler ve ticari hizmetler sunuyor.

İndirimli ofis alanlarının ötesinde, başarılı kuluçka merkezleri birçok hizmet sunmaktadır. Birebir danışmanlık hizmetleri, mentörlük programları, insan kaynağı desteği, mali destek, yatırımcı-girişimci buluşmaları, çekirdek sermaye desteği, ayrıcalıklı işbirliği ağlarına ulaşım, muhasebe, hukuk, marka ve pazara hedef alan danışmanlık hizmetleri sağlanan imkanlardan yalnızca birkaçıdır. Aynı zamanda diğer girişimcilerle iç içe olmaları işbirliği ortamının yaratılmasına, fikir üretme ve geliştirme felsefesinin yerleşmesine ve bilgi paylaşımına büyük destek sağlıyor.

Kuluçka Merkezi programları, başarılı şirketleri ortaya çıkarmak için henüz işin başında olan girişimcilere destek olacak kaynak ve hizmetleri sağlamak ve onların en zorlu ilk 2-3 yılını başarıyla atlatmaları hedefi doğrultusunda uzun yıllardır uygulanıyor. Yapılan araştırmalar, kuluçka merkezi programlarından çıkan şirketlerin %87 sektör içinde yer edindiğini ve rekabete katıldığını gösteriyor. Bu merkezlerde şirket kurmak, ortak seçimi, iş analizleri, pazarlama, sözleşme süreçleri, ücretsiz ofis, başvurabilecek destek programları gibi konular start-up'a verilen destekler arasında yer alıyor.

Ülkemizde faaliyet gösteren bazı kuluçka merkezleri ile ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir.

1.Teknopark İstanbul Kuluçka Merkezi

Teknopark İstanbul Kuluçka Merkezi, diğer adıyla Fikir Küpü, Savunma Sanayi Müsteşarlığı ve İstanbul Ticaret Odası ana ortaklığında kurulmuş

bir teknoloji geliştirme bölgesidir. Kurulalı henüz 7 ay olan Fikir Küpü'nde halihazırda 30 firma bulunmaktadır. Öncelikli alanları sağlık, enerji, havacılık, savunma sanayi, ileri malzeme, ileri elektronik, denizcilik ve endüstriyel yazılım olan kuluçka merkezi, potansiyel gördüğü ve başarılı olacağına inandığı firmaları alabilmek adına başvurularını her zaman açık tutmaktadır. 2015 yılı içerisinde 30 firmadan en az 20'sinin mezun edilmesi ve toplamda 1000 başvuru alınması hedeflenmektedir. Önümüzdeki dönemde firmaların, küresel bakış açısını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmayı planlayan merkez, örneğin AB projesi kapsamında personele değişimi yolu ile birçok girişimciyi yurtdışına göndermeyi hedefliyor. Ayrıca firmaların işlerini büyütmelerine katkı sağlamak ve ayrıca müşteri odaklı düşüncelerini geliştirmek amacıyla müşteri ilişkilerine yönelik çalışmalar da yapılması planlanıyor.

2.Bilkent Cyberpark

Bilkent Cyberpark, 2002 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. Başlangıç aşamasındaki (start-up) birçok işletmeyi bünyesinde barındıran Bilkent Cyberpark, çeşitli sektörlerde 240'ın üzerinde firması, 8 Ar-Ge merkezi, 3000'in üzerinde Ar-Ge personeli ile Türkiye'nin en büyük teknoparklarından biridir. Cyberpark Atölye'de ise genç girişimcilere açık ofis ortamı sağlanıyor. Bir firmanın Cyberpark'ta yer alabilmesi için Ar-Ge niteliği taşıyan projeler yürütüyor olması gerekiyor. Bugüne kadar sadece kuluçka merkezinden 190'dan fazla firma mezun olmuş. Kuluçka merkezinde 60'a yakın yeni girişimci yer alıyor. 2015 yılında kuluçka firmaları başta olmak üzere iş geliştirme ve uluslararası açılma faaliyetlerine ağırlık verilecek. Firmaların yerli pazarlarda sıkışmalarını önleyecek, dış pazarlara açılabilmelerini sağlayacak yeni mekanizmalar tasarlanmaktadır.

3.Koç Üniversitesi Kuluçka Merkezi

Yeni kuluçka merkezlerinden biri olan Koç

Üniversitesi Kuluçka Merkezi 2013 yılında Koç Üniversitesi Rumeli Feneri Kampüsü'nde kuruldu. 2014 yılı Kasım ayı ile birlikte ise Şişli'deki yeni 1000m²'lik yerleşkesinde faaliyetlerini arttırarak devam ettiriyor. Koç Üniversitesi Kuluçka Merkezi, teknoloji alanında yenilikçi ve ölçeklenebilir işler kurmak isteyen girişimcilerin yazılım ve donanım alanlarındaki fikirlerini ilk aşamalarından ticarileşme aşamalarına kadar destekleyen bir yapı. Bu nedenle ağırlıklı olarak bu alanlardaki girişimcilere öncelikli destekler sunuluyor. Yılda 2 kere belirli dönemlerde açılan çağrılara başvuru yapan girişimciler, 3 aşamalı eleme süreçlerinden geçerek Ali Koç, Ali Sabancı, Faruk Eczacıbaşı, Hüsamettin Bayazit ve Işık Keçeci Aşur'un yer aldığı üst kurula sunuluyor. Her dönem 5-10 girişimci kuluçka merkezine katılmaya hak kazanıyor. Girişim fikirlerinde öncelikli olarak kurucu takım önemseniyor. Bununla birlikte söz konusu fikrin hitap edeceği pazarın genişliği ve fikrin inovatif yönleri de incelenen noktalar. Merkeze şu ana kadar 35 girişimci gurubu katılmıştır. 15'i çalışmalarına halen devam etmektedir. Girişimcilik derslerinden çıkanlarla beraber 11 takım şirketleşmiş durumdadır. Bugüne kadar 4 girişimin yatırım olarak şirketleşmiştir. 2015 yılında 500 başvuru toplanması hedeflenmektedir. Kurulan risk yatırım firması Unvest ile belli oranda tohum yatırımlar girişimcilerin ilk aşamalarda ihtiyacı olan can suyunu sağlıyor. Koç Holding ile yapılan işbirlikleri sayesinde girişimciler ilk ürünlerini, büyük kurumlarla birlikte test etme imkanı bulabiliyor. Tofaş, Ford, Yapı Kredi, Migros, Arçelik, Aygaz gibi birçok dev şirket bu konudaki önemli iş birlikleri arasında yer almaktadır.

4.ODTÜ Teknokent Merkezleri

ODTÜ Teknokent bünyesinde birden fazla kuluçka programı bulunmaktadır. Teknogirişim sermayesi desteği alan girişimciler için ana kampüste ve OSTİM merkezinde olmak üzere 2 kuluçka merkezi, ODTÜ Teknokent-Halıcı Kuluçka Merkezi ve Ocak 2015'te açılan Yeni Fikirler Yeni İşler (YFYİ) Kuluçka Merkezi bulunuyor. Animasyon Teknolojileri ve Oyun Geliştirme Merkezi de (ATOM), ODTÜ Teknokent bünyesinde yer alan ön kuluçka merkezleri arasında yer alıyor. Ön kuluçka programlarında 2005 yılından bu yana YFYİ'de 750'den fazla girişimcinin oluşturduğu 202 girişimci ekibe, 600 saatten fazla eğitim ve 550 saatlik mentorlük destekleri verildi. Ayrıca finale kalan tüm ekipler kuluçka merkezlerinden 2 yıl süreyle yararlandılar. 202 ekip arasından 60'dan fazlası şirketleşti ve bu şirketler 150'den fazla kişiye istihdam sağladılar. ATOM ise 2008 yılından beri toplam 53 ekibe destek sağladı. ATOM programı kapsamında 300'ün üzerinde oyun geliştirildi.

ODTÜ Teknokent bünyesinde yer alan KOSGEB TEKMER, Teknogirişim Kuluçka Merkezi, OSTİM Kuluçka Merkezi, ODTÜ Teknokent-Halıcı Yazılımevi Kuluçka Merkezi'nde bu zamana kadar 1000'e yakın şirkete destek sağlandı. ATOM mezunu olan ekipler şimdiye kadar 2 milyon doların üzerinde finansman sağladılar. YFYİ'de yarışma kapsamında o yıl açılan her bir kategorinin birincisine 100 bin TL değerinde girişim sermayesi desteği veriliyor. Bu yıl özel ödül kapsamında girişimcilere Amerika seyahati hediye edilecek. Girişimciler burada iki haftalık bir hazırlanma programından geçecekler. Yeni Fikirler Yeni İşler Programı ve Teknogirişim Sermaye Desteği almaya hak kazanan 20 girişimci ekip şirketleşmesi durumunda merkezden ücretsiz olarak 1 yıl boyunca faydalanabilecek. 2015 yılında ODTÜ Teknokent San Francisco Ofisi faaliyete geçecek. Böylece girişimcilerin ABD pazarına girmeleri kolaylaştırılacak ve ticarileştirme süreçleri hızlanacak.

5.İTÜ Çekirdek Kuluçka Merkezi

İTÜ Çekirdek 2012 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteği ile İTÜ Arı Teknokent ARI 3 binasında faaliyete geçti. İTÜ Çekirdek, çevre, elektronik, kimya, savunma, yazılım, gemi-inşaat, mekanik, tarım gibi farklı sektörler için tüm projeleri kabul ediyor. 2 bin 500'ü aşan proje başvurusuyla Türkiye'de girişimcilik ekosisteminin en önemli aktörlerinden biri noktasına gelen İTÜ Çekirdek, 2014 yılında toplam 40 proje ve 130 girişimci kabul etti. Geçtiğimiz 2 yıl boyunca İTÜ Çekirdek'e seçilerek ödül veya ofis almış olan 13 tane girişimci bulunmaktadır. Bu girişimcilerin 10 tanesi şirketleşmiştir. 2015 yılında 2000 başvuru beklenmektedir. İTÜ Çekirdek, sermaye ve ofis vererek şirketleşmelerine destek oluna girişimcilerin % 80'i, proje başarısız olsa veya tümünden proje değişse bile girişimciliğe devam ediyorlar. Merkezdeki girişimciler daha yeni yeni olgunluk seviyesine ulaşmış durumdadır. Yatırımcılarla görüşmeye yeni başlanmıştır. Strat up girişimcilerin İTÜ Çekirdek'te her zaman erişebilecekleri 5 uzmanlık alanındaki (hukuk, patent, Ar-Ge fonları, yeminli mali müşavirlik ve iş modeli geliştirmesi) danışmanlar, girişimcilere destek olmak ve alanlarında yol göstermek için hazır bulunuyor. 150'den fazla mentör ve CEO'lar, uzmanlar, danışmanlar tarafından 150 saatlik eğitimler kapsamında İTÜ Çekirdek girişimcileri farklı bilgi, uzmanlık ve bakış açılarından faydalanarak projelerini çok daha ileriye taşıyabilirler.

6.Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme Bölgesi

2013 yılında kurulan Dokuz Eylül Teknoloji

Geliştirme Bölgesi (DEPARK) bünyesinde yazılım, bilişim, elektronik, ileri malzeme teknolojileri, tasarım, nanoteknoloji, otomotiv, yenilenebilir enerji gibi konularda çalışan yenilikçi firmalar yer alıyor. Yenileşim/inovasyon odaklı fikirlerin projeye dönüştürerek yeni iş fikirlerini şirketleştirme yolunda desteklerden yararlanmak isteyen akademisyen, öğrenci ve girişimcileri kabul eden DEPARK, 13 kuluçka ve 48 ulusal ve uluslararası firmaya ev sahipliği yapıyor. Açılmakta olan yeni kuluçka alanları için talepler alınmaya devam etmektedir. 2014'te toplam 45 girişimci, 12 kuluçka ve 104 proje aktif olarak yürütülmüştür. 188 kuluçka projesinin değerlendirme süreçleri de devam etmektedir.

Ayrıca kısa adı BioZMİR olan Uluslararası Sağlık Teknolojileri Geliştirici ve Hızlandırıcı Projesi güdümlü bir bölgesel kalkınma projesi 2015 yılında hayata geçirilecektir. BioZMİR projesinin ana amacı, sağlık alanında fikirden ürüne ve pazara kadar ilerleyen tüm aşamalarda hem sanayiciye hem de akademisyenlere kolaylaştırıcı, hızlandırıcı etki yapmaktır. BioZMİR projesinin özellikle sağlık sektörüne yönelik kuluçka ve girişimlerin gelişimine yüksek bir ivme katması hedefleniyor.

7.Embryonix Kuluçka Merkezi

2004 yılında İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir Ticaret Odası, Ege Genç İş Adamları Derneği, Ege Sanayici İş Adamları Derneği ve Ege Bölgesi Sanayi Odası ortaklığıyla kurulan Embryonix, kurulduğu günden bu yana 100'den fazla girişimciliye destek sağlamıştır. 2014 yılında 70 başvuru alan Embryonix girişimciler iş geliştirme, ürün geliştirme, çekirdek sermaye, prototip ortaya çıkarma, iş model oluşturma, yatırımcı buluşmaları, girişimci eğitimleri, ofis alanı, ofis altyapısı ve tanıtım konularında destek veriyor. Özellikle İzmir ve çevre illeri için uygulamalı girişimcilik eğitimlerini bu konuyla ilgilenen her girişimci adayına en uygun şekilde ulaştırmayı amaçlıyor. İzmir Ticaret Odası ve diğer sivil toplum kuruluşlarının desteği ile çekirdek sermaye ve girişimciye yatırım olanaklarının artırılması hedeflenmektedir. Embryonix'in asıl hedefi İzmir'deki başarılı üç girişimi uluslararası platforma taşımaktır.

8.Boğaziçi Üniversitesi HayalEt Kuluçka Merkezi

HayalEt Kuluçka Merkezi'nin temelleri 2010 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı desteğiyle atıldı. 2013 yılından itibaren Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi koordinasyonunda faaliyetlerini sürdüren HayalEt, daha çok yazılım ağırlıklı teknolojik girişim başvuruları alıyor. Birinci dönem girişimcilerinden altısı başarıyla mezun eden merkez, spor analitiği alanında yazılım ve donanım

teknolojileri üzerinde çalışan Sentio Sports Analysis (www.sentiosports.com , nöropazarlama alanında tat-koku üzerinde dünyadaki örneklerden daha gelişmiş ve yenilikçi bir sistem geliştirmekte olan Neurolize (www.neurolize.com) gibi farklı projelere destek verdi. 2014 yılında 34 teknolojik girişim başvurusunu değerlendirmeye aldı. 2015 yılında ise yaklaşık 10 girişimciye kuluçkada yer verilmesini planlıyor. Önümüzdeki yıllarda faaliyete geçecek yeni Teknopark projeleri kapsamında kuluçka ofis alanların genişletilmesi hedefleniyor.

9.Boğaziçi Üniversitesi Inovita Kuluçka Merkezi

Inovita Kuluçka Merkezi, 2012 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan aldığı destekle Boğaziçi Üniversitesi Yaşam Bilimleri ev Teknolojileri UYGAR Merkezi önderliğinde kuruldu. Inovita, Türkiye'nin ilk tematik odaklı kuluçka merkezi olarak, bölgesel çapta sağlık teknolojileri odaklı ve biyo girişimciliğin desteklenmesine yönelik bölgesel bir misyon benimsiyor. Olgunlaştırma aşamasında olan altı proje 2014 başından itibaren kuluçka ofis alanında çalışmalarını sürdürüyor. Sağlık teknolojileri odaklı projelerin Ar-Ge süreçlerinin uzun olması pazara giriş sürelerini de artırdığı için Inovita kuluçka desteği 1+1=2 yıl olarak veriliyor. Inovita, kuluçka ofisine alınarak yoğun eğitim, danışmanlık ve mentorluk hizmetleriyle, stratejik ortaklık oluşturarak ortak proje ve girişimler üretmeye kadar çok farklı destekler veriyor. Bu yıl dolu olduğu için çağrı yapmayan Inovita, 2015 yılında başvuruları çağrı yöntemiyle değil sürekli açık sistemle alacak.

10.Okan Üniversitesi Girişimcilik Merkezi

2013 yılında kurulan Okan Üniversitesi Girişimcilik Merkezi, henüz sadece bir girişimciye destek veriyor. 2014 yılında beş başvuru alan merkez, girişimcilere ofis, telefon hatta, Okan Üniversitesi Fark Yaratan Girişimci Sertifika Programı'na katılım ve mentörlük hizmeti desteği veriyor. İş Planı, çerçevesinde parasal destek ihtiyacı ortaya çıktığı takdirde ise farklı destekler için incelemeler yapılıyor. Okan Üniversitesi Girişimcilik Merkezi, başvuruları her zaman açık. Girişimcilere maksimum 20 binTL2lik cansuyu desteği verilebiliyor. Yenilikçi ve küresel pazara açılma potansiyeli olan fikirlerle öncelik veriliyor. Üniversitenin mükemmeliyet alanlarına yönelik özel çalıştaylar, yenilikçi fikir yönetimi çalışmaları, anketler düzenleyerek, yenilikçi fikirlere ve kuluçka merkezine ilginin artırılması hedeflenmektedir.

11.AveaLabs Kuluçka Merkezi

Avea, Ar-Ge merkezinin içinde bulunan AveaLabs Kuluçka Merkezi ile bilgi ve iletişim teknolojileri

sektöründe şirket kurmak ya da işlerini büyütmek isteyen genç girişimcilere, altyapı ve pazarlama kanallarının yanı sıra ofis olanaklarını da açarak projelerini büyütüp geliştirebilecekleri bir ekosistem sunuyor. Ar-Ge alanına son dört yılda 122 milyon TL'den fazla yatırım yapan Avea girişimcilere iş planları ve performanslarına göre 6-18 aylık bir süre boyunca destek veriyor. Ayrıca girişimciler şirketin kuluçka merkezi için ayrılmış ofisini, internet ve intranet altyapısını kullanma, test laboratuvarlarından yararlanma, teknik ve ticari danışmanlık alma ve Avea'nın sektördeki firmalarla ticari işbirliği platformu olan Avea İş Ortaklığı kapsamında değerlendirilme fırsatı buluyor. Avea Kuluçka Merkezi yeni dönem başvuruları 31 Ekim 2014'te sona erdi. Yeni başvuru tarihleri ise önümüzdeki dönemde www.avealabs.com

12.Erciyes Teknopark Kuluçka Merkezi

Erciyes Teknopark'ın 2012 yılında kurulan bir kuluçka merkezi ve 2014 yılında ilk girişimcilerini kabul eden Sera isimli ön kuluçka programı bulunuyor. Erciyes Teknopark kuluçka programından toplamda 41 girişimci hizmet alıyor. Sera programından ise bugüne kadar 15 takım ve 50 girişimci faydalandı. 2014'te Sera programına 108 başvuru, kuluçka programına ise 70 civarında başvuru aldı. 2015'te Sera programına 250, kuluçka programına ise 100 civarında başvuru olması bekleniyor. Erciyes, Sera başvuruları dönemsel olarak almak yerine sürekli başvuru yapılabilir bir sistem geliştirildi. Bu sistem 2015'ten itibaren geçerli olacak. Ayrıca Sera programı kapsamında ücretsiz mobilyalı ve açık ofislerin yanında kapalı ofislerin sunulması planlanmaktadır.

13.Koç Holding Inventram Kuluçka Merkezi

Koç Holding ve Koç Üniversitesi ortaklığı ile 2010 yılında bir erken aşama teknoloji yatırım şirketi olarak kurulan Inventram, aynı zamanda inovatif şirketlere bir kuluçkalandırma platformu sağlıyor. Kuruluşundan bu yana 3 bin 500'den fazla projeyi değerlendiren ve 53 projeye destek veren Inventram, patent yatırımı, şirket yatırımı ve teknoloji ticarileştirme iş ortaklıkları olmak üzere üç alanda yatırım yapıyor. Girişimcilere başlangıç ve erken aşama sermaye desteklerinden yönetim ve Pazar araştırmasına kadar pek çok destek veriliyor. Başvuru için her zaman açık olan Inventram, önümüzdeki dönemde birkaç önemli sektöre odaklanılmayı planlıyor. Mobil teknolojiler ve biyoteknoloji öncelikli sektörler olacak. Bunun dışında enerji, otomotiv, elektronik tümleşik sistemler ve savunma sanayi gibi alanlar da Inventram'ın gündeminde olacak.

14.Özyeğin Üniversitesi Girişim Fabrikası

Özyeğin Üniversitesi bünyesinde kurulan Girişim Fabrikası, 2011'den bu yana 5 binin üzerinde girişimciye destek sağladı. Pek çok merkezde olduğu gibi ücretsiz ofis desteklerinden avukatlık ve muhasebe danışmanlık desteklerine hatta devlet hibelerine başvuru yapmak konusuna kadar geniş bir destek havuzu olan Girişim Fabrikası'nın farklı ve güçlü olduğu temel konular ise mentörlük, yatırım ve müşteri bulmak. 2015 yılı için daha odaklı olarak programlar düzenlenmesi planlanıyor. Finans alanında teknoloji geliştiren girişimlere ve bunlara ilave olarak hala teknolojinin çok fazla giremediği geleneksel sektörler olan perakende ve lojistik sektörlerine yönelik teknolojik girişimlere odaklanacaklar.

15.Bilgi Sosyal Kuluçka Merkezi

Aralık 2014'te açılışı yapılan Bilgi Sosyal Kuluçka Merkezi, diğer merkezlerden farklı olarak, sadece kar amacı gütmeyen hak temelli bir perspektif ile çalışan sivil toplum girişimcileri ve kuruluşlarının yeni ve kar amacı gütmeyen çalışmalarına destek sağlamaya yönelik olarak çalışıyor. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin yanı sıra Açık Toplum Vakfı'nın ana desteği ve İsveç Konsolosluğu ile Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliğinin destekleriyle hayata geçen merkez, Ocak 2015'ten itibaren 10 ay boyunca 13 sivil toplum kuruluşu ve girişimine destek olacak.

16.TR83 Bölgesinde Kuluçka Merkezleri

Belirtilen 15 kuluçka merkezine her geçen gün yenileri ekleniyor. Örneğin Boğaziçi Üniversitesi 2015 yılında Borsa İstanbul işbirliğiyle geliştirilecek Türkiye'nin ilk tematik Finans Teknoparkı projesiyle ve Dudullu Organize Sanayi Bölgesi işbirliğiyle geliştirilecek Boğaziçi Dudullu Teknoparkı projeleri ile kuluçka alanlarını artırmaya hazırlanıyor.

TR83 bölgesinde ise Samsun Teknopark, 80 bin metrekare alanda 4500 metrekare kapalı alan ile 13 bin metrekare kiralama alanında 40 işletmeyle Eylül 2014'te faaliyetine başlamıştır. Samsun Teknopark bünyesinde yaklaşık 10 start up takımının yer alacağı kuluçka merkezinin ardından Tokat'ta Organize Sanayi Bölgesi yerleşkesinde kurulmakta olan iş geliştirme merkezi (İŞGEM) tamamlanmış altyapısı ve yönetim ekibi ile firmalarını beklemektedir. Söz konusu İŞGEM Avrupa Birliği IPA fonundan desteklenmektedir. Tokat Teknopark A.Ş. Gaziosmanpaşa bünyesinde kurulmuştur. 16 bin 467 metrekare alanda 2012 yılı Haziran ayında inşaat çalışmaları başlatılan ve bölgeye önemli katkılarının olması beklenen Teknopark'ta 35 ofis yer alıyor. Çorum Teknokent'in temeli Hitit Üniversitesi kampüsünde Haziran 2014'te gerçekleşmiştir.

PROJE ORTAĞI ÜLKELER HAKKINDA KISA BİLGİLER

MOLDOVA CUMHURİYETİ

Ülke Adı: Moldova Cumhuriyeti

Yönetim Biçimi: Parlamenter Cumhuriyet

Başkent: Kişinev

Devlet Başkanı: Nicola Timofti

Başbakan: Vladimir Flat

Nüfus: 3.620.000

Yüzölçümü: 33.851km²

Resmi Dil: Moldovaca (Romence), Rusça

Okuryazarlık oranı: %98,5

Para Birimi: Moldova Leyi (MDL) 1 USD: 0,0815741 MDL (25.07.2013)

Zaman Dilimi: GMT'den 2 saat ileri, Türkiye ile aynı saat dilimindedir.

Genel Bilgiler

Moldova Cumhuriyeti Beserabya olarak bilinen bir bölgede kurulmuş olup eski çağlardan beri Asya ve Avrupa arasında önemli bir geçiş noktasında yer alıp önemli savaşlara sahne olmuştur. 13. yy'da Yunanlılar, Romalılar, Hunlar, Bulgarlarca yerleşilen bir bölgede olan topraklar 14.yy'da kısa bir süre Büyük Stefan liderliğinde bağımsız olmuş sonrasında Osmanlı İmparatorluğu hakimiyetine girerek 1806-1812 Osmanlı-Rus savaşına kadar Türk hakimiyetinde kalmıştır. Bu savaş sonrası Moldova'nın doğu kısmında Beserabya olarak bilinen Prut ve Dinyester Nehirleri arasındaki bölge Rus egemenliğine girmiş, Prut Nehri'nin batısı ise Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır. 1878 yılında

bağımsızlığını kazanan Romanya 1918 yılında Rus hakimiyetindeki toprakları kontrolüne geçirmiş sonrasında Sovyetler Birliği 1924 yılında Dinyester Nehri doğusunda otonom bir Moldova Cumhuriyeti oluşturmuştur.

1940 yılında Romanya kontrolünde olan bu bölge SSCB hâkimiyetine girmiş fakat II. Dünya Savaşı sırasında Romanya, Almanya ile birlikte 1941'de Besarabya bölgesini yeniden ele geçirmiştir. 1944 yılında ise SSCB tekrar bu topraklara hâkim olmuştur.

1990 yılında Sovyetler Birliği Moldova Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Başkanı olarak Mircea Snegur'u seçmiş 23 Mayıs 1991'de ise Moldova Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etmiştir. Ağustos 1991 itibarıyla Moldova'nın demokrasiye geçişi birtakım engellerle karşılaşmış, yeni anayasanın yetersiz düzenlemeleri, hükümetin yeni rejime uyum çabaları, güney kısımdaki Gagavuz Türklerinin hareketleri, Transdinyester bölgesindeki 1990 yılında kurulan ve bağımsızlığını ilan eden Transdinyester Moldova Cumhuriyeti ile ilgili sorunlar günümüze kadar gelmiştir.

Coğrafi Konum ve İklim

33.851 km²'lik alanıyla dünyada 140. sırada bulunan Moldova Cumhuriyeti, Romanya ile 450 km, Ukrayna ile ise 940 km'lik bir kara sınırına sahiptir. Doğu Avrupa'da yer alan ve denize kıyısı bulunmayan Moldova'nın batısında Romanya, kuzey, güney ve doğusunda Ukrayna bulunmaktadır. BDT ülkeleriyle AB'ye son dönemde katılan eski doğu bloğu ülkeleri arasında kalan ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı coğrafi konumundan doğrudan etkilenmektedir.

Batı sınırı Prut Nehri kıyısında oluşan Moldova nüfusunun büyük bölümü Dinyester ve Prut Nehirleri arasındaki bölgede yaşamaktadır. Doğu sınırını oluşturan Prut Nehri Karadeniz'e dökülmeden önce Tuna Nehri'nin bir kolunu oluşturmaktadır.

Ülkenin büyük bölümü ovalıktır ve hiçbir bölgede yükselti 430 metreyi geçmemektedir. İklim olarak

bölgeye göre daha ılıman bir iklim özelliği gösterir. Moldova'nın iklimi ılıman bir iklimdir. Yazlar uzundur ve sıcaktır. Ortalama sıcaklık 20 °C'dir. Kışlar ise genellikle ılık ve kurudur. Ocak ayı sıcaklık ortalaması -4 °C'dir. Yağış en çok yaz mevsiminin ilk günlerinde ve Ekim'de görülür.

Siyasi ve İdari Yapı

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin çöküşü sonrasında Moldova Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'yle aynı sınırlar dâhilinde bağımsızlığını ilan etmiştir.

Dinyester nehrinin doğu kıyısındaki hatta uluslar arası tanınırlık sağlayan Transdinyester Özerk bölgesi 1990 yılında bağımsızlık ilan etmiş ve özerk yönetim altında devletle bağlarını korumaktadır. Uluslararası hukuk çerçevesinde Moldova Cumhuriyeti toprakları olarak kabul edilmesine rağmen, bugün itibarıyla Dinyester Nehri'nin doğusunda kalan ve Transdinyester Bölgesi olarak adlandırılan 4.163 km²'lik coğrafya, Moldova Hükümetinin otoritesi altında bulunmamaktadır. Transdinyester Bölgesi, Moldova Cumhuriyeti ile arasında yaşanan sorunlar neticesinde yaşanan iç savaşın ardından bağımsızlığını ilan etmiş, filli olarak kendisine ait Merkez Bankası, para birimi ve sınırları olan bir bölgedir.

Mevcut Moldova hükümeti 28 Kasım 2010'da seçilmiş ve 2011 yılı itibarıyla göreve başlamıştır. Parlamentodaki dört partiden üçünün oluşturduğu "Avrupa Entegrasyonu için Birlik" koalisyonu 101 parlamenterin 59'unun dâhil olduğu bir hükümet Liberal Demokratik Parti lideri Vlad Filat başbakanlığında kurulmuştur. Bir sonraki parlamento seçimleri ise 2014 yılında yapılacaktır. Demokratik Parti lideri Marian Lupu ise 2012 yılına kadar devlet başkanlığı görevini sürdürmüştü, Moldova Parlamentosu'nda 3 yıldır süren devlet başkanlığı seçimi açmazının sonuca bağlanmasıyla birlikte 2012'de Hâkimler Yüksek Konseyi Başkanı Nicolae Timofti'nin devlet başkanlığı onaylanmıştır. İktidardaki Avrupa Entegrasyonu İttifakı'nın 2009'dan bu yana devlet başkanını seçecek

yeterli oyu sağlayamaması nedeniyle çıkmaza giren süreç, 4 bağımsız milletvekilinin desteğinin alınmasıyla birlikte aşılmıştır.

Parlamento'daki partiler Liberal Demokratik Parti (32), Liberal Parti (12) ve Komünist Parti (42 sandalye)'dir.

Transdinyester sorunuyla ilgili olarak 5+2 yapılanmasındaki çözüme dönük resmi müzakereler Eylül ayının sonunda yeniden canlandırılmış, Rusya, Ukrayna, AGİT ile gözlemci statüsündeki ABD ve AB temsilcilerinin katılımıyla yapılan görüşmeler sürdürülmüştür. Sürecin ilerlemesiyle ilgili en önemli gelişme Rusya'nın uzun dönemli lider Igor Smirnov'la ilgili yaptığı baskı sonrasında ortaya çıkmıştır. Görüşmelerin bir sonuca bağlanması Moldova politikası ve ekonomisinin istikrar kazanması için önemli olacaksa da yakın dönemde net bir sonuca ulaşması mümkün görülmemektedir.

Ekonomik Durum

Moldova ekonomisi komşu ülkeler ve bölgedeki diğer ekonomilerle kıyaslandığında nispeten zayıf bir görünüm sergilemektedir. Tarımsal üretim bakımından iyi iklim şartları ve toprak yapısına sahip olmasına rağmen bölgedeki diğer ülkelerin tersine ciddi mineral kaynaklara sahip olmaması ciddi bir fark yaratmaktadır. Bu yüzden ekonomisi genel anlamda tarım, meyve ve sebzeler, şarap ve tütün gibi ürünlere dayanmaktadır.

Ekonomisindeki en ciddi eksiklik enerji kaynaklarının neredeyse tamamının ithal etmek zorunda olmasıdır. Özellikle Rusya'ya olan enerji bağımlılığı dış ticaret açığını ciddi oranda arttırmaktadır. 2005 yılında Moldova'daki özerk Transdinyester bölgesinde Rus yönetimindeki elektrik santralinde kesinti yapılması ve yine Rus Gazprom şirketinin fiyat üzerindeki anlaşmazlıklar yüzünden doğal gaz akışında kesinti yaratması bu bağımlılığın Moldova ekonomisi üzerindeki etkilerini arttırmaktadır. 2009 yılında ekonominin büyüme oranına ciddi zarar veren bir diğer gelişme

ise Rusya'nın Moldova şarabına ve tarım ürünlerine getirdiği yasaklama ve doğal gaz fiyatını iki kat arttırması olmuştur.

Ülke 2011 yılında 2010 yılına göre % 6,4 oranında büyüme kaydetmiştir. 2010 yılında da gerçekleşen %7,1'lik büyümeyle birlikte, ekonominin son iki yılda yaklaşık % 13,5 oranında büyüdüğü, durgunluktan çıkma emareleri gösterdiği ve yeni bir büyüme dönemine girdiği görülmektedir. Moldova ekonomisinde yaşanan ekonomik büyümenin Moldova'nın iç dinamiklerinden ziyade, Moldova menşeli çeşitli ürünlere yönelik artan dış talepten kaynaklanması da, büyümenin dış talebe bağımlılığı ve küresel kriz ortamında sürdürülebilirliği bağlamında risk içerdiğini göstermektedir. 2011 yılı Moldova'nın sanayi sektörü açısından olumlu geçmiştir. Bu kapsamda, Moldova'nın toplam sanayi üretimi 2010 yılına göre % 7,4 oranında büyümüştür. Sanayi üretiminde yaşanan artış, imalat sanayi üretiminin % 8,9 ve madencilik ve taşocakçılığı üretiminin % 11,7 oranlarında büyümesinden kaynaklanmıştır. Öte yandan, elektrik ve ısı enerjisi üretim ve dağıtım faaliyetleri % 4,6 oranında gerilemiştir.

Uluslararası kuruluşlardan ve çeşitli ülkelere alınan mali yardımlar, hibe ve krediler anılan risklere karşı ülke ekonomisinin kırılganlığının azaltılmasına katkıda bulunmaktadır. IMF kredileri, Dünya Bankası ve EBRD projeleri, AB ve çeşitli donör ülkelere sağlanan kaynaklar, Moldova'nın hassas ekonomik dengelerine katkı sağlamaktadır. IMF ile imzalanan 574 milyon \$'lık paketin yanı sıra AB ile entegrasyon politikası dahilinde sağlanan ticaret avantajları sayesinde belli oranda bir düzelmeye gözlemlenmiştir. Yine bu dönemde Rusya'ya yapılan ihracat rakamlarındaki artış da milli gelire olumlu bir ivme kazandırmıştır.

Siyasi anlamda sorunlar yaşanan ayrılıkçı Transdinyester bölgesiyle Moldova arasında ekonomik birtakım engeller bulunmaktadır. Mevcut siyasi problemlerin çözülememesi nedeniyle iki

tarafında biçimde iş yapma süreçlerinde bir arada bulunan kurum firma ve işadamları entegre bir yapı içinde ticari faaliyette bulunamamakta, sorunun çözümsüzlüğünün devamı nedeniyle büyük kayıplar yaşamaktadır. Özellikle bölgeye yönelik Moldova ihracat ürünlerine uygulanan % 100' yakın vergiler nedeniyle Dinyester Nehri'nin her iki kıyısında rekabetçilik düzeyi önemli oranda zarar görmektedir. Ülkenin ekonomisinin genel anlamda bir istikrar kazanması bölgede sorunun çözüm aşamasına gelmesiyle yakından ilgilidir.

Moldova ekonomisindeki 2011 yılına ilişkin en önemli gelişme reel gayrisafi yurtiçi hasıladaki görülen % 7,9'luk büyümedir. İç talepteki önemli oranda artış ve ihracat ve yatırımlardaki büyüme ülke ekonomisi için ciddi faydalar sağlamıştır. Özellikle düşük katma değerli bazı sektörlerde rekabetçilik düzeyi artış göstermiştir.

2012 yılına gelindiğinde ise özellikle Avro Bölgesi'nde yaşanmakta olan durgunluk nedeniyle gelirlerin artışında bir yavaşlama beklenmekte, sosyal politikalarda ve sermaye harcamalarında artışın amaçlandığı bir dönemde bütçe açığını kapatma planını uygulamak çok mümkün görünmemektedir. Enflasyondaki ters yönlü gelişmeler ve dış talepte yaşanması beklenen daralmanın giderek daha belirgin bir hal almasıyla birlikte faiz oranlarında da çok ani bir düşüş gözlenmeye başlamıştır. 2012 yılına ilişkin mali yapıda beklenen politikanın genişletici bir para politikası eşliğinde mali disiplini sağlamak olması öngörülebilir. Avro bölgesindeki borç krizi nedeniyle Doğu Avrupa bankalarının batıdaki merkezlerden beklediği fonlar konusunda baskı altına girecek olmaları da bankacılık sektöründeki istikrar bakımından tehlike arz etmektedir.

Vergi politikasında yapılan düzenlemeler ve planlanan yeni vergi idare düzeni bütçe açığını 2011 yılı için milli gelirin % 1,9'u seviyesine getirmiştir. Bu oranın 2012'de milli gelirin % 0,9'u seviyesine düşmesi öngörülmektedir.

Ülkedeki aktif nüfusun yarısını yakını geçmiş yıllarda yurtdışında çalışıp ülkeye dönen çalışanlardan oluşmaktadır. Özellikle Rus ekonomisindeki büyüme görülen yıllarda Moldova'ya aktarılan işçi dövizleri ülke milli gelirinin 1/3'ünü aşmış fakat ekonomik kriz döneminde bu miktar % 36,2'lik bir düşüş göstermiştir.

Moldova'nın kamu sektörü hala ekonominin baskın kesimini oluşturmakta ve bölgedeki diğer ülkelere kıyasla hala ciddi bir oran teşkil etmektedir. Ülkenin uluslararası pazarlardaki performansı giderek artmakta ve işgücü yoğunluğu yüksek sektörlerle ilişkin ihracat değerleri yükselmektedir.

Moldova'daki demiryolu uzunluğu ise toplam 1190 km ile dünya sıralamasında 89. ülkedir. Ülkedeki karayolu uzunluğu ise 9343 km olan Moldova dünya ülke sıralamasında 137.sıradadır (CIA The Factbook, 2013).

Toplam 10 adet havaalanı olan Moldova dünya sıralamasında 156. sıradadır.

Türkiye-Moldova İlişkileri

Türkiye, bağımsızlığını Ağustos 1991'de ilan eden Moldova'yı Aralık 1991'de tanımıştır. İki ülke arasında diplomatik ilişkiler 3 Şubat 1992 tarihinde tesis edilmiştir. Bu tarihten itibaren iki ülke arasındaki ilişkiler ivme kazanmaya başlamış ve siyasetten ekonomiye, ticari ve askeri alanlara kadar yayılan geniş bir yelpazede işbirliğine gidilmiştir. İki ülke ilişkilerinin hukuki temeli sayılan "Dostluk ve İşbirliği Antlaşması" Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in Moldova'yı 1994 yılında ziyareti sırasında imzalanmıştır.

Sayın Bakanımızın 12-13 Mayıs 2012 tarihlerinde Moldova'ya gerçekleştirdiği resmi ziyaret ve Moldova Başbakanı Vladimir Filat'ın Sayın Başbakanımızın davetine icabetle 1-2 Kasım 2012 tarihlerinde ülkemize yaptığı resmi ziyaret, ikili ilişkilere yeni bir ivme kazandırmıştır. Başbakan Filat'ın ülkemizi anılan ziyareti çerçevesinde, iki ülke arasında "Vizelerin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına

İlişkin Anlaşma" başta olmak üzere toplam yedi belge imzalanmıştır.

Türkiye ile Moldova arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler, son yıllarda kaydedilen gelişmelere karşın, halen mevcut potansiyelin altında seyretmektedir. 2011 yılında 450 milyon dolar seviyesinde gerçekleşen ikili ticaret hacmimiz 2012 yılında 359 milyon dolar (ihracatımız 224 milyon dolar, ithalatımız 135 milyon dolar) düzeyinde kalmıştır. İkili ticaret hacmi bağlamındaki hedefimiz, Moldova'yla müzakereleri sürdürülen Serbest Ticaret Anlaşması'nın sonuçlandırılmasının da yaratacağı etkiyle, 2015 yılı sonu itibarıyla 1 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşılmasıdır.

Ülkemiz, Ortodoks Hıristiyanlığa bağlı bir Türk topluluğu olan Gökoğuzlar'ın (Gagavuzlar) yaşadığı, Moldova'ya bağlı özerk bir cumhuriyet olan Gökoğuz Yeri ile olan ilişkilerine de özel önem atfetmekte ve Gökoğuz halkını Moldova ile ilişkilerimizin pekişmesine yardımcı olan bir köprü olarak görmektedir. Moldova'da, 160 bin'i Gökoğuz Yeri'nde olmak üzere, yaklaşık 170 bin Gökoğuz yaşamaktadır.

Ülkemizin Kişinev'de bir Büyükelçiliği bulunmaktadır. Moldova'nın Ankara'da bir Büyükelçiliği, İstanbul'da muvazzaf bir Başkonsoloslugu ve İzmir'de Fahri Konsoloslugu bulunmaktadır.

Türkiye ile Moldova arasındaki dış ticaret hacmi 2012 yılında bir önceki yıla göre % 26 oranında düşüş göstererek 359,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Moldova'ya ihracatı 224 milyon dolar, ithalatı ise 135 milyon dolar olmuş, sadece 2011 yılında verilen dış ticaret açığı tekrar pozitif değerler halini almıştır.

2002 yılında 45 milyon dolar düzeyinde olan Türkiye-Moldova ticaret hacmi, 2006 yılına kadar genel bir artış trendini sürdürmüş ve 140 milyon dolara ulaşmıştır. 2008 yılında ise iki ülke arasındaki ticaret hacmi en yüksek değer olan 268 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. 2008 dünya genelinde yaşanan küresel ekonomik krizin

etkisi ile 2009 yılında 204 milyon dolara gerileyen ikili ticaret hacmi 2010 yılıyla birlikte yeniden artmaya başlamış ve 259 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde Türkiye'nin ihracatı 148 milyon dolara, ithalatı ise 110 milyon dolara ulaşmıştır.

2011 yılına gelindiğinde Türkiye'nin Moldova'ya olan ihracatının 208,9 milyon dolara ithalatının ise 244,5 milyon dolara ulaştığı görülmektedir. Toplam ticaret hacminin 453,4 milyon dolar olmasıyla birlikte Türkiye'nin ilk kez 2011 yılında 35,6 milyon dolarlık bir ticaret açığı verdiği dikkat çekmektedir.

2012 yılında ise Türkiye'nin dış ticaret dengesi pozitif değerler almış ve 89,3 milyon dolar olmuştur. Türkiye'nin Moldova'ya ihracatı 224,3 milyon dolar ihracatı ise 135 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılında Moldova'ya yönelik ihracatımız içerisinde öne çıkan ürün grupları arasında, örme mensucatlar, domates, turuncgiller, tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar, tuvalet kağıtları kağıt havlu vb. hijyenik ürünler, alüminyum çubuk ve profiller ve sentetik lif ipliği ön plana çıkmakta, Moldova'dan yapılan ithalatta ise en önemli ürünler arasında ayçiçeği tohumu, sökülecek gemiler, kolza tohumları, demir/çelik döküntü ve hurdaları ve buğday mahlutları bulunmaktadır.

Vize (Mart 2015 itibarıyla)

Umuma mahsus pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 90 gün süreyle vizeden muaftır.

YUNANİSTAN

Nüfus: 10,9 milyon

Dil: Yunanca

Din: Ortodoks Hıristiyanlık

Yüz ölçümü: 131.957 km²

Başkent (nüfus): Atina (3,757 milyon)

Başlıca Kentler (nüfus): Selanik (1,047milyon), Patras (334bin), Larisa (278bin), Iraklion (294 bin)

Yönetim Şekli: Parlamenter Cumhuriyet

Para Birimi: Avro

Genel Bilgiler

Yunanistan Balkan Yarımadası'nın güney doğu ucunda yer alır. Bulgaristan, Makedonya, Arnavutluk ve Türkiye ile sınır komşusudur. Yüz ölçümü 131.957 km² dir. Başkenti Atina olup diğer önemli şehirleri Selanik, Patras, Kandiye ve Volos'tur. Büyük kısmı dağlık olup dağların arasında kalan küçük ova ve vadilerde genellikle tarım elverişli araziler bulunmaktadır.

Günümüzdeki modern Yunanistan'ın kuruluşu 1821 Osmanlı İmparatorluğu'nun İngiltere, Fransa

ve Rusya karşısında aldığı yenilgi sonucu koparılan Mora yarımadası ve Atina'dan ibaret kurulan "Yunan Krallığına" dayanır. İlk krallı da Alman bir aristokrat olan Bavyeralı Otto'dur. 1830 yılında Osmanlı İmparatorluğu'ndan bağımsızlığını kazanmıştır. 19. ve 20. yüzyılın ilk yarısında da İngiliz ve Fransızların yardımıyla komşu adaları ve bölgeleri kendisine eklemiştir.

İkinci Dünya savaşında Yunanistan ilk önce İtalya tarafından (1940) ve hemen ardından da (1941-1944) Almanlar tarafından işgal edilmiştir. Yunanistan 1952'de NATO'ya girmiş, bundan sonra 7 yıl askeri diktatörlükle yönetilmiştir. 1974'te demokratik seçimler ve referandum ile parlamenter cumhuriyet oluşturularak monarşi yıkılmıştır.

Yunanistan AB'ye sınırı olmayıp da AB üyesi olan tek ülkedir. 1981'de AB üyesi olmuş, 2004 yılında da Avrupa para birliğine girmiştir. AB'ye girdikten sonra AB fonlarından altyapı ve kalkınma projelerine önemli miktarda yardım almıştır.

Yunanistan birçok mahsulde kendi kendine yeten bir ülkedir fakat bazı tahılları, kendisine gerekli et ve mandıra ürünlerinin geniş bir bölümünü ithal etmektedir. Endüstriyel şeftali üretiminde lider ülkelerden biridir ve domates üretiminde en üst sırayı almaktadır. Dünyanın dördüncü büyük zeytinyağı ihracatçısıdır. Ülkenin diğer önemli mahsulleri tütün, pamuk ve şekerpancarıdır.

Uzun yıllar boyunca sorunlu bir seyir izleyen Türk-Yunan ilişkileri, 1999 yılında her iki ülkede yaşanan deprem felaketlerinde karşılıklı olarak verilen desteğin ardından yeni bir döneme girmiştir. Halklar arasında başlayan yakınlaşma devletler arasındaki ilişkilere de yansımış; bunun sonucunda taraflar arasında bir işbirliği ve diyalog süreci başlamıştır. Batı Trakya'da, Türkiye'yle Yunanistan arasında imzalanan 30 Ocak 1923 tarihli "Mübadele" anlaşması uyarınca İstanbul'daki Rumlarla birlikte mübadele dışı bırakılan ve bugün sayıları 150.000 civarında olan bir Türk azınlık bulunmaktadır.

Coğrafi Konumu ve İklim

Yunanistan Güney Avrupa'da, Ege Denizi, İyon Denizi ve Akdeniz ile çevrili Arnavutluk ile Türkiye

arasında yer alır. Yüzey şekilleri fazla yüksek olmayan dağlardan oluşan oldukça engebeli arazilerdir. Ülkenin en yüksek noktası Olympos Dağı'dır (2.917m). Bunu 2.457 m ile Parnassos Dağı izler. Yunanistan ayrıca 1. derece deprem kuşağı üstünde yer alır.

Yunanistan'da hâkim iklim büyük ölçüde Akdeniz iklimidir. Yazları sıcaklık ortalaması 26 °C ile 28 °C arasında değişir. Kışlar çok sert geçmez, ama yüksek kesimlerde kış boyunca kar yağışı görülür. Düşük rakımlar bitki örtüsü bakımından fakir olup, tek mevsimlik bitkiler yetişir. Ülkenin orta ve güney kısımlarında Akdeniz ikliminin karakteristik bitki örtüsü makiler egemendir. Dağlık bölgelerde ise ormanlar yer alır. Ormanlar ve makiler ülkenin yaklaşık %50'sini kaplar.

Ekonomik Durum

Yunan ekonomisi öteden beri bütçe açığı ve kamu borçlarının yüksekliği, kamu sektörünün hacmi, piyasaların düşük rekabet gücü ve yabancı yatırımların azlığı gibi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu nedenle, uluslararası mali piyasalarda ortaya çıkan ve zamanla reel ekonomiyi de içine alan küresel ekonomik kriz Yunanistan'ı önemli ölçüde etkilemiş olup, bütçe açığı sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır; ayrıca mali sektör likidite sorunu yaşamaktadır.

Yunanistan AB içindeki en borçlu ülke olmamakla beraber, yapısal reformlar gerçekleştirilmemiş olması krizden çıkmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle derinleşen krizin, Yunanistan'a borç veren AB ülke ve kurumları kanalıyla Avro bölgesinde yayılma potansiyelinin bertaraf edilmesini teminen, 2020 yılına kadar Yunanistan'ın kamu borcunun GSYİH'ya oranının %120 seviyesine indirilmesi hedefiyle Yunan Hükümeti ile Troyka arasında yürütülen görüşmeler neticesinde, Yunanistan'a dilimler halinde tedricen serbest bırakılmak üzere toplam 240 milyar Avro tutarında yardım yapılması kararlaştırılmıştır.

Troyka söz konusu yardım paketlerinin serbest bırakılmasını teminen, Yunanistan Hükümeti'nin, tasarruf yapılmasını ve büyüme perspektifinin

önünün açılmasını sağlayacak yapısal reformları hayata geçirmesini talep etmektedir. Ancak Hükümetin bu çerçevede aldığı tasarruf tedbirleri de Yunan kamuoyunda memnuniyetsizlik yaratmakta, muhtelif sektörlerde greve gidilmesine yol açmaktadır.

Yunan ekonomisi bu çerçevede 2008 yılından bu yana %24 oranında küçülmüş olup, ekonomideki daralma 2012 yılı sonu itibariyle de %6,4 oranında gerçekleşmiştir. Bu gelişmeye bağlı olarak işsizlik oranı 2013 yılında %27,2'ye yükselmiştir.

Türkiye-Yunanistan İlişkileri

Uzun yıllar boyunca diyalog eksikliğiyle de beslenen sorunlu bir seyir izleyen Türk-Yunan ilişkileri, 1999 yılında her iki ülkede yaşanan deprem felaketlerinde karşılıklı olarak verilen desteğin ardından yeni bir döneme girmiştir. Halklar arasında başlayan yakınlaşma devletler arasındaki ilişkilere de yansımış; bunun sonucunda taraflar arasında bir işbirliği ve diyalog süreci başlamıştır. Bu çerçevede, Dışişleri Bakanlarının yılda birer kez gerçekleştirdikleri karşılıklı ziyaretler; Dışişleri Bakanlıkları Müsteşarları arasında Ege sorunlarıyla ilgili olarak sürdürülen istikşafı temaslar; Dışişleri Bakanlıkları Siyasi Direktörlerinin eşbaşkanlığında toplanan Yönlendirme Komitesi'nin himayesinde faaliyet gösteren Çalışma Grupları ve Dışişleri Bakanlıkları Siyasi Direktörleri arasındaki Güven Artırıcı Önlemler (GAÖ) görüşmeleri gibi mekanizmalar geliştirilmiştir.

Ayrıca, iki ülke arasında gerçekleştirilen üst düzey temas ve ziyaretler de diyalog sürecinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Başbakanımızın girişimiyle Ekim 2009 ve Ocak 2010'da Başbakanlar düzeyinde gerçekleştirilen mektup teatisi neticesinde Başbakanımız, dönemin Başbakanı Papandreu'nun davetine icabetle 14-15 Mayıs 2010 tarihlerinde Atina'yı ziyaret etmiştir. Türk-Yunan yakınlaşma sürecine önemli bir ivme kazandıran bu ziyaretin en önemli sonuçlarından biri, tarafımızdan önerilen Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin (YDİK) tesis edilmesi ve ilk toplantısının gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bu çerçevede, Dışişleri, İçişleri, Ekonomi, Ticaret, AB,

Ulaştırma, Eğitim, Kültür, Turizm, Enerji ve Çevre Bakanlarının katılımıyla, adeta iki ülkenin ortak kabine toplantısı şeklinde cereyan eden YDİK toplantısında 22 mutabakat metni akdedilmiştir.

İkinci YDİK toplantısı ise 4 Mart 2013 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiş olup, Başbakanımız ile Başbakan Samaras'ın başkanlıklarında ve her iki taraftan bu defa 13 Bakanın katılımıyla düzenlenen toplantıda toplam 25 belge imzalanmış olup, Başbakanlar ikili ilişkilerimizin ilerletilmesi hedefine olan bağlılıklarını teyit etmişlerdir. Başbakanımız YDİK ikinci toplantısı marjında İstanbul'da düzenlenen Türk-Yunan İş Forumu toplantısında, 2012 yılı itibariyle 4,9 milyar Dolar seviyesinde bulunan ikili ticaret hacmimizi 10 milyar Dolar seviyesine çıkartma hedefini açıklarken, Türk işadamlarına da, Yunanistan'a yatırımlarını artırmaları çağrısında bulunmuştur.

Yüksek düzeyli ziyaretler, dönemin Başbakanı Papandreu'nun Üçüncü Büyükelçiler Konferansına ve 25. Dünya Üniversiteler Kış Oyunları tesislerinin açılışına katılmak üzere Başbakanımızın davetlisi olarak 6-7 Ocak 2011 tarihlerinde Erzurum'a; Dışişleri Bakanımızın 8-10 Mart 2011 tarihlerinde Yunanistan'a; Yunanistan Dışişleri Bakanı Avramopulos'un KEİ Zirvesi vesilesiyle 26 Haziran 2012 ve YDİK toplantısının hazırlıklarını ele almak amacıyla 15 Şubat 2013 tarihlerinde ülkemize; Dışişleri Bakanımızın da 10 Ekim 2012 tarihinde Yunanistan'a yaptığı ziyaretlerle devam etmiştir. Keza muhtelif alanlarda Bakan düzeyinde temaslar gerçekleştirilmiş; ayrıca özel nitelikli ziyaretler de bu sürece katkıda bulunmuştur. Bunların yanı sıra, 21 Mayıs 2013 tarihinde İstanbul'da Dışişleri Bakanlıkları Müsteşarları seviyesinde siyasi danışmalar gerçekleştirilmiştir.

Ülkemiz ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde birbiriyle bağlantılı ve ülkemizin temel hak ve çıkarlarını doğrudan etkileyen bir dizi sorun bulunmaktadır. Bunlar karasularının genişliği, kıta sahanlığının belirlenmesi, deniz sınırlarının tespiti, egemenliği uluslararası anlaşmalarla Yunanistan'a bırakılmamış ada, adacık ve kayalıklarının statüsü, hava sahasının genişliği,

FIR (Uçuş Malumat Bölgesi), Doğu Ege Adalarının uluslararası antlaşmalar hilafına silahlandırılması olarak özetlenebilir. Ege sorunlarına ilişkin Yunanistan'la ülkemiz arasında iki temel diyalog kanalı bulunmaktadır. Bunlardan ilki bugüne kadar 54 tur görüşme gerçekleştirilmiş bulunan istikşafi temaslar, ikincisi ise hâlihazırda 29 önlemin kabul edilmiş olduğu Güven Artırıcı Önlemler sürecidir.

Türkiye ile Ticaret

Ticaret hacmimiz Yunanistan'daki ekonomik krize rağmen 2011 yılında bir önceki yıla (2,9 milyar Dolar) kıyasla artış kaydederek 4,1 milyar Dolar seviyesine ulaşmıştır. Ekonomik krizin ve Yunan Hükümeti'nin aldığı tedbirlerin doğurduğu talep daralması nedeniyle, Yunanistan'a ihracatımız 1,554 milyar Dolar düzeyinde kalmış olup, kriz öncesindeki seviyesini (örneğin 2008 yılında 2,4 milyar Dolar) henüz yakalayamamıştır. Ülkemizin toplam ihracatı içinde Yunanistan'ın payı 2007 yılında %2,1 iken, bu oran 2010 yılında %1,2'ye kadar düşmüş; bu oran 2011 yılında da korunmuştur. Buna karşılık 2011 yılında Yunanistan'dan ithalatımız önceki yıla göre %66,6 oranında artarak 2,569 milyar Dolar seviyesine çıkmıştır. Bu çerçevede 2011 yılında aleyhimize 1 milyar Dolar'lık bir ticaret açığı oluşmuştur. 2012 yılında ise ikili ticaret hacmimiz 4,9 milyar Dolar'a ulaşmıştır. Yunanistan'a ihracatımız 1,4 milyar Dolar seviyesinde kalmış; buna karşılık ithalatımız 3,5 milyar Dolar seviyesine çıkmıştır. Bu çerçevede ticaret dengesi ülkemiz aleyhine 2,1 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizdeki doğrudan Yunan yatırımları 2002-2011 yılları arasında toplam 6,6 milyar Dolar düzeyine yükselmiştir. Yunanistan bu suretle sözkonusu dönemde ülkemize en fazla yatırım yapan 5. ülke konumundadır. Ülkemizde halihazırda 501 Yunanlı firma faaliyet göstermekte olup, bunların %65'i İstanbul'da yerleşiktir. Yunanlı yatırımcılar bankacılık sektörü ve bilişim teknolojisi alanları önde gelmek üzere, tarım uygulamaları, ambalaj, plastik, eczacılık, kozmetik, balıkçılık, turizm ve inşaat sektörlerinde de faaliyet göstermektedirler.

Turizm alanında 2010 yılında başlayan artış eğilimi devam etmektedir. 2012 yılında ülkemizi ziyaret eden Yunanlı turist sayısı 669.823 olurken, aynı dönemde Yunanistan'a giden Türk turistlerin sayısı 602.306 olmuştur. Anılan ülkeyi ziyaret eden vatandaşlarımızın sayısının artmasında, 28 Temmuz 2010 tarihi itibarıyla Türk hususi pasaportlarına vize muafiyeti tanınmış olmasının da rolü bulunduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca ülkemizden Yunanistan'a yönelik turist akımının daha da artmasının önündeki en önemli engeli vize konusunun oluşturduğu gerçeğinden hareketle, Yunan Hükümeti tarafından, deneme mahiyetinde olmak üzere 7 Haziran-30 Eylül 2012 tarihleri arasında geçerli olmak üzere, Midilli (Lesvos), Sakız (Chios), Sisam (Samos), Rodos ve İstanköy (Kos) Adaları'na seyahat edecek turistlere limanlarda 15 gün süreli vize verilmesi uygulaması hayata geçirilmiştir. Bu uygulama 2013 yılında da, sözkonusu adalara Meis (Kastellorizo) eklenmek ve vize ücreti 65 Avro'dan 35 Avro'ya düşürülmek suretiyle, 30 Nisan-30 Ekim dönemini kapsayacak şekilde sürdürülmektedir.

Yunanistan'la taşımacılık alanındaki ilişkilerimiz, bu ülkeyle hızla artan ticaret hacmimiz bakımından önem taşımaktadır. Bu çerçevede son olarak, İpsala/Kipi sınır kapısında mevcut köprünün ihtiyacı karşılamaması nedeniyle ikinci bir köprü inşa edilmesi hususunda Yunanistan'la imzalanan ve 27 Mayıs 2011 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan anlaşma hükümleri uyarınca, Yunan tarafıyla birlikte çalışmalara başlanmış bulunmaktadır.

Vize (Mart 2015 itibarıyla)

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri vizeden muaftr.

ROMANYA

Ülke Adı: Romanya

Yönetim Biçimi: Cumhuriyet

Başkent: Bükreş

Nüfus: 21.904.551

Yüzölçümü: 238.391 km²

Resmi Dil: Romence

Okuryazarlık Oranı: % 97,3

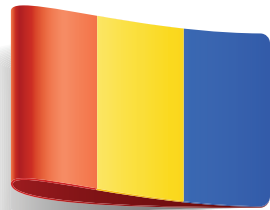
Para Birimi: Leu (RON)

Zaman Dilimi: GMT +2

Genel Bilgiler

21 milyon nüfusa sahip olan Romanya Güneydoğu Avrupa'da Karadeniz kıyısında yer almaktadır. Batı Avrupa ülkelerine yakın ve önemli ticaret yollarının kesiştiği bir bölgede olması Romanya'nın coğrafi avantajları arasındadır. Nüfusu ve 238.000'lik yüzölçümü ile Romanya ülkemizden sonra Balkanların en büyük ülkesidir. Romanya, Bulgaristan, Macaristan, Moldova, Sırbistan ve Ukrayna ile komşudur.

Başkent Bükreş'in nüfusu 1.918.000 iken diğer

büyük şehirleri yaklaşık 300.000 nüfuslu olan Cluj- Napoca, Köstence (Constanta), Yaş, Timisoara ve Galati şehirleridir.

Nüfusun % 87'si Ortodoks, % 7'si Protestan ve % 5'i Katoliktir. Ülkenin nüfusunun %89,5'i Romenlerden oluşurken bunun dışında Macarlar (%6,6) ve Çingenerler (%2,5) gibi çeşitli etnik gruplar bulunmaktadır (CIA World Factbook, 2011). Ülkenin resmi dilinin Romence olmasıyla birlikte Fransızca ve Almanca da yaygın olarak kullanılan diller arasındadır.

Romanya'nın nüfus artış hızı binde -0,252'dir ve bu hızla dünyada 212. Sırada bulunmaktadır. Romanya'da nüfus artan ölüm, azalan doğum oranlarının ve dışarıya yaşanan göçün etkisiyle azalmaktadır. Yurt dışında çalışan Romenlerin sayısı 2 milyon kadardır. Ülkedeki toplam işgücü ise yaklaşık olarak 9 milyondur. Çalışma çağındaki nüfusun ülkeden ayrılmasıyla işgücü de azalmaktadır.

1878 yılında bağımsızlığını kazanan Romanya 1947-1989 yılları arasında komünist sistem ile yönetilmiştir. 1990 yılında ise serbest seçimler yapılarak çok partili demokratik sisteme geçilmiştir ve bunun ardından Romanya 2004 yılında NATO'ya, 2007 yılında ise Avrupa Birliği'ne üye olmuştur. Cumhuriyet sistemi ile yönetilen Romanya'da parlamento 137 üyeli Senato ve 334 üyeli Milletvekili Meclisi'nden (Camera Depultatilor) oluşmaktadır. Cumhurbaşkanlığı görevini yürütmekte olan Traian BASESCU 22 Kasım 2009 ikinci kez seçilmiş, Başbakan Emil BOC ise 22 Aralık 2009'da görevine başlamıştır.

Ekonomik Durum

1989 yılına kadar komünist sistemle yönetilen Romanya bu tarihten sonra serbest piyasa sistemine de geçerek Batı ile entegrasyon sürecini hızlandırmıştır ve 2007 yılında Avrupa Birliği'ne üye olmuştur. 1989 yılından sonra Romanya'da tarım ve sanayi sektörleri küçülmüş, hizmetler

sektörünün payı ise artmıştır. Yaklaşık 40 yıllık merkezi ekonomik planlamadan sonra uzun bir ekonomik geçiş dönemi yaşamıştır. 2000 yılından itibaren ekonomik gelişmelerin daha hızlı yaşandığı Romanya'da reformlar kapsamında geniş kapsamlı özelleştirmeler yapılmış, enerji, maden ve sanayi sektörleri yeniden yapılandırılmıştır. Komünist dönemden kalan yaşlı sanayi tesisleri kapatılmış ya da modernleştirilmiştir.

Yeniden yapılanma sürecinde gıda, gıda işleme, tekstil, kürk ve deri, ayakkabı ve hafif sanayi makine üretim sektörlerine ağırlık verilmiştir. 2000'li yıllarla birlikte en hızlı gelişen sanayi kolları otomobil üretimi ve eczacılık ürünleri üretimi olmuştur (İGEME, 2011). Her iki sektör de önemli ölçüde doğrudan yabancı yatırımla desteklenmiştir. Ancak verimlilik artışı halen istenilen düzeyde değildir. Son yıllarda tüketim ve yatırımın artmasıyla GSYİH da artış yaşansa da cari açık verilmektedir. Bunun nedeni ise tüketim artışının önemli bir kısmının ithalata karşılanmış olmasıdır. Romanya'nın makro ekonomik alanda yaşadığı gelişmeler orta sınıfı güçlendirmeye ve yaygın olan yoksulluğu azaltmaya başlamıştır. 2005 CIA tahminlerine göre ülkede nüfusun dörtte biri yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Bununla beraber yolsuzluklar ve bürokratik yapının hantallığı iş ortamında açısından sorunlar yaratmaya devam etmektedir (CIA World Factbook, 2011).

Zengin tarım arazilerine sahip olan Romanya'da çok çeşitli tarımsal ürünler yetiştirebilmektedir. Ancak, AB üyesi diğer ülkelere kıyasla tarım sektörü hala yavaş bir şekilde gelişmektedir. Düşük verimlilik ve tarım arazilerinin küçük ve parçalı olması sektördeki sorunlar arasındadır (Foreign and Commonwealth Office, 2011). 2000-2008 yılları arasında ortalama yüzde 6 hızında büyüyen Romanya ekonomisi, 2009 kriziyle yüzde 7 oranında küçülmüştür. Bu dönemde özellikle inşaat sektöründe önemli düşüşler olmuştur. İnşaat sektörünün düşüşünde işgücü göçünün de etkisi olmuştur. Yaşanan bu

gelişmeler karşısında Romanya IMF'den ve diğer uluslararası kuruluşlardan 26 milyar dolar yardım paketi talep etmiştir. Bu doğrultuda IMF kamu mali disiplinin sağlanmasına yönelik önlemler alınmasını Romanya'ya tavsiye etmiştir. 2010 yılına gelindiğinde ise yüzde 1,3 oranında küçülme yaşanmıştır.

Romanya'nın ulaşım altyapısı incelendiğinde 26 havaalanı, 10.784 km uzunluğunda demiryolu ve 81.713 km karayolu olduğu görülmektedir. Altyapı konusunda Romanya diğer AB ülkelerine kıyasla oldukça geridedir. Otoyollarının Batı Avrupa standartların ulaşması için uzun bir süre geçmesi gerektiği belirtilmektedir. Nehir taşımacılığı ise Tuna nehri boyunca yapılmaktadır ve taşıma Karadeniz yakınlarındaki Braila şehriden başlamaktadır. Deniz taşımacılığı da genelde ağır tonajlı gemilerle yapılmaktadır. Romanya'nın ithalat ve ihracatının % 60'ı Köstence limanının üzerinden yapılmaktadır. İç su yolları ve Karadeniz kıyılarında toplam 35 liman hizmet vermektedir, bunlardan 3'ü deniz limanı, 6'sı nehir-deniz limanı, kalan 26'sı da nehir limanıdır (Romanya Ticaret Müşavirliği, 2010).

Türkiye – Romanya İlişkileri

1947 yılında Romanya'da Cumhuriyet ilan edilmiş, 1955 yılında ise Romanya, Varşova Paketi'na ve Birleşmiş Milletlere üye olmuştur. 1989 yılında diğer Varşova Paketi üyesi ülkelerde olduğu gibi Romanya'da da gerçekleşen devrim sonucunda Çavuşesku rejimi yıkılmış ve bunun arkasından 1990 Nisan'ında ilk serbest seçimler yapılmıştır. Bu gelişmelerin ardından Romanya 2004 yılında NATO'ya üye olmuş ve 2007 yılında Bulgaristan ile birlikte AB'ye son katılan ülkelerden biri olmuştur. Türkiye ise bu dönemde, Bulgaristan ve Romanya'nın NATO üyeliklerini Parlamento'da kabul edilen bir karar ile desteklemiştir.

Romanya'nın Türkiye'yi Batı ve Kuzey Avrupa'ya bağlayan yollar üzerinde olan bir transit ülke olması ve Karadeniz kıyısında bulunması nedeniyle Türkiye ile ilişkileri yoğunlaşmaktadır. AB üyesi olduktan

sonra Türkiye dâhil bölgede yer alan diğer önemli ülkelerle diyalogu artmaktadır. Türkiye, Balkanlar'a yönelik dış politikasında bölgede siyasi istikrarın geliştirilmesini, devamını ve barışın korunmasını savunmaktadır. Bu bağlamda ülkeler arası diyalogu artırmak için bölgeye sık sık ziyaretler düzenlemektedir. Romanya da Türkiye'nin Balkanlardaki bu rolünü desteklemektedir (Adıyaman, 2011). Dönemin Dışişleri Bakanı Diaconescu'nun 2009 Ağustos ayında Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyaret sırasında, Türkiye-Romanya ilişkilerinin stratejik ortaklık temelinde geliştirilmesi kararlaştırılmıştır. Romanya'da yaşayan yaklaşık 70 bin Türk ve Tatar Türk'ü bulunmaktadır. 2009 yılı sonu itibariyle Romanya'da 9.364 vatandaşımız yasal olarak ikamet etmektedir. 1 Ağustos 2010 tarihi itibariyle ülkemizde ikamet eden toplam 1.238 Romen vatandaşı bulunmaktadır (Dışişleri Bakanlığı, 2011). Türkiye ve Romanya 1992'de kurulan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü üyesidir. Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ), Türkiye'nin girişimi ve öncülüğüyle 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul Zirvesi sırasında yayımlanan Deklarasyon ile kurulmuş ve Mayıs 1999 yılında yürürlüğe giren KEİ Şartı ile uluslararası örgüt kişiliğini kazanmıştır. Bununla birlikte Romanya, Türkiye'nin Balkanlardaki en büyük ticari ortağıdır.

Romanya'nın Ankara'daki büyükelçiliğinin yanında Antalya, Bursa, Edirne ve Konya'da fahi konsoloslukları bulunmaktadır.

Vize (Mart 2015 itibariyle)

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise, altı ay içinde üç ayı aşmamak kaydıyla, vizeden muaftır.

ERMENİSTAN CUMHURİYETİ

Ülke adı: Ermenistan Cumhuriyeti

Başkenti: Erivan

Nüfus: 2.974.184 (Temmuz 2013)

Yüzölçümü: 29.743 km²

Devlet Başkanı: Serj Sarkisyan

Başbakan: Tigran Sarkisyan

Konuşulan Diller: Ermenice, Rusça

Para Birimi: Ermenistan Dramı(AMD) 1 USD:
409.609 AMD (14.07.2013)

Okuryazarlık oranı: %99,6

Etnik Yapı: Ermeni: %97,8, Yezidi Kürt: %1.26,
Rus: %0.45, Süryani: %0.10, Ukraynalı: %0.05, Kürt:
%0.04, Rum: %0.03, Diğer: %0.14

Zaman dilimi: GMT'den 4 saat ileridir.

Genel bilgiler

Batı'da Türkiye, kuzeyde Gürcistan ile sınır komşusu olan Ermenistan, denize çıkışı olmayan bir ülkedir. İpek Yolu üzerinde yer alan bölge, bu nedenle tarih boyunca pek çok kültürle etkileşim içine girmiştir. İlk Hıristiyan medeniyetlerinden birisi kabul edilen ülkede Hıristiyan medeniyetinin izleri dördüncü yüzyıla kadar gidiyor. Ancak Ermeniler yüzyıllarca Pers ve Osmanlı hâkimiyetinde kalmıştır. 1918-1920 yılları arasında ilk bağımsızlığını ilan etmelerinin ardından Ermenistan Sovyetler birliği tarafından 1920 yılında işgal edilmiştir. 71 yıl Sovyet yönetiminde kaldıktan sonra 21 Eylül 1991 tarihinde yeniden bağımsızlığını kazanmıştır.

Ülke Başkanlık sistemine yakın bir cumhuriyet yönetimiyle idare edilmektedir. 5 Temmuz 1995 tarihinde kabul edilen Anayasa'da güçler

ayrılığı ilkesi benimsenmiştir. 27 Kasım 2005 tarihinde yapılan Anayasa değişiklikleri ile güçler ayrılığı ilkesinin pekiştirilmesi hedeflenmiştir. Cumhurbaşkanı, Ulusal Meclis üyeleri, yerel yönetimler seçimle işbaşına gelmekte, Başbakan ve Bakanlar (Başbakan'ın tavsiyesi doğrultusunda) Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır.

Ermenistan'da yasama organı Ulusal Meclis'tir. Ulusal Meclis Başkanlığı'nı 29 Eylül 2008 tarihinden bu yana, iktidardaki Ermenistan Cumhuriyetçi Partisi milletvekili Hovik Abrahamyan yürütmektedir. Ulusal Meclis 5 yıl için, 90'ı nispi, 41'i çoğunluk sistemi ile seçilen 131 milletvekilinden oluşmaktadır.

Son genel seçimler 6 Mayıs 2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Sarkisyan'ın liderliğini yaptığı Ermenistan Cumhuriyetçi Partisi (ECP) çoğunluk sisteminin geçerli olduğu 41 bölgeden 28'inde milletvekili çıkartmış, Tigran Sarkisyan tekrar Başbakan olarak atanmıştır. Koalisyon Hükümetini oluşturan ve Cumhurbaşkanı Sarkisyan'ı destekleyen partiler, normalleşme yönünde izlenen siyasete destek verirken, eski Cumhurbaşkanı Levon Ter Petrosyan'ın başını çektiği muhalefet partileri, Sarkisyan'ın izlediği siyaseti değişik açılardan ve değişen tonlarda eleştirmektedirler.

Ermenistan'da Cumhurbaşkanı eşit ve gizli oyla yapılan genel seçimle 5 yıllık bir süre için halk tarafından seçilmektedir. Anayasa uyarınca bir kişi birbirini izleyen iki dönemden daha fazla Cumhurbaşkanlığı görevinde bulunamamaktadır. Mevcut Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan 19 Şubat 2008 tarihinde yapılan seçimlerde Cumhurbaşkanı seçilmiş ve 9 Nisan 2008 tarihinde göreve başlamıştır.

Ekonomik Durum

90'lı yıllarda ağır sıkıntılar yaşayan Ermenistan ekonomisi, 2000'li yıllarla birlikte yavaş yavaş

toparlanma eğilimine girmiştir. Özellikle inşaat ve hizmet sektörlerinde görülen canlanma, başkent Erivan ve diğer bazı şehir merkezlerinin değişmesine katkıda bulunmuştur. Kırsal bölgelerin ekonomik geri kalmışlığı ise devam etmektedir.

Resmi verilere göre, ülke ekonomisinde 2001-2008 yılları arasında çift haneli oranlarda büyüme kaydedilmiş, enflasyon rakamlarında düşüş yaşanmış, yoksulluk sınırının altında yaşayan nüfusun oranında azalma sağlanmıştır. Bununla birlikte, GSYİH 2009 yılında %15 oranında küçülmüş, yoksulluk sınırı altında yaşayan nüfusun oranı ise, resmi rakamlara göre %25'ten %26'ya yükselmiştir. 2010 yılında ise GSYİH' da %2,1'lik bir büyüme kaydedilmiş, ekonomide nispi bir iyileşme yaşanmıştır.

Ermenistan'da resmi işsizlik oranı Şubat 2011 rakamlarına göre %6,6'dır. İşsizlik oranı bakımından Ermenistan, bölge ülkeleri arasında ikinci sırada yer almaktadır.

Ermenistan ekonomisi halen Rusya Federasyonu'nun ticari ve hükümet yardımlarına büyük ölçüde bağımlıdır. Ülkenin ekonomik altyapısı, özellikle enerji sektörü ya Rusya Federasyonu'nun kontrolünde ya da bu ülke tarafından işletilmektedir.

Öte yandan ülkenin dış borcu, 3 milyar dolar civarındadır. Bu rakam GSYİH'nın %40'ına tekabül etmektedir. Ülke ekonomisi büyük ölçüde, Rusya, IMF ve diğer uluslararası ekonomik kuruluşlardan aldığı kredi ve yardımlara bağımlıdır. Dış ticaret açığı, dış yardımlar, ülke dışında yaşayan diasporanın yardımları ve para transferleri ile kapatılmaktadır. 2010 yılında yıllık enflasyon %6.9 olarak gerçekleşmiştir.

Ermenistan'ın önde gelen dış ticaret ortakları, Rusya, AB ülkeleri, Gürcistan, İran, Çin ve Ukrayna'dır.

Türkiye – Ermenistan ilişkileri

Ermenistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkelerden biri (16 Aralık 1991) olan Türkiye, bağımsızlığının ardından ekonomik güçlüklerle karşılaşan Ermenistan'a insani yardım yapmış, bölgesel kuruluşlar ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla bütünleşmesi yönünde aktif çaba harcamıştır. Ancak, bugüne kadar bu ülkeyle diplomatik ilişki tesis edilmesi için uygun koşullar oluşmamıştır.

Türkiye, Güney Kafkasya'da kapsamlı barış ve işbirliği ortamının yaratılmasına yardımcı olacağı ve bölgenin istikrarına katkıda bulunacağı inancıyla Ermenistan'la ilişkilerinin normalleşmesini arzu etmektedir. Bu düşünceyle Türkiye, bazı güven artırıcı önlemleri zamanında tek taraflı olarak uygulamaya koymuş bulunmaktadır.

Nisan 2005'te Türkiye Hükümeti tarafından, dönemin Ermenistan Devlet Başkanı Koçaryan'a bir mektup gönderilmiş, Türk ve Ermeni tarihçileri ile diğer uzmanlardan oluşacak bir Komisyonun (Ortak Tarih Komisyonu), 1915 dönemine ait gelişme ve olayları sadece Türk ve Ermeni değil, üçüncü ülke arşivlerinde de araştırarak, bulgularını uluslararası kamuoyuna açıklamaları çağrısında bulunulmuştur.

Ermenistan'la sorunlarımızın ortadan kaldırılması ve ilişkilerin normalleştirilmesi yönündeki irademiz çerçevesinde, 2007 yılında İsviçre'nin arabuluculuğunda başlatılan süreç, 10 Ekim 2009 tarihinde "Diplomatik İlişkilerin Tesisi Protokolü" ile "İkili İlişkilerin Geliştirilmesi Protokolü"nin imzalanması ile yeni bir aşamaya girmiş bulunmaktadır. Bu iki protokol, ikili ilişkilerin normalizasyonu için bir çerçeve sunmaktadır. Protokoller her ülkede de onaylanmaları için ilgili mercilere iletilmiştir. Bu çerçevede, Hükümetimiz, Protokollerini imzalanmalarının hemen ardından TBMM'ne göndermiştir. Ermenistan hükümeti

ise, ilgili mevzuat uyarınca Protokollerini önce Anayasa'ya uygunluğunun denetimi için Anayasa Mahkemesi'ne iletmış, Mahkeme'nin 12 Ocak 2010'da aldığı, ancak gerekçeli kararında Protokollerin lafzına ve ruhuna uymayan hususlar içeren uygun bulma kararının ardından Protokoller onaylanmaları için Ulusal Meclis'e gönderilmiştir. Bilahare, Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan, 22 Nisan 2010 tarihinde yaptığı televizyon konuşması ile Protokollerin onay sürecinin dondurulduğunu açıklamıştır.

Vize (Mart 2015 itibariyle)

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Umuma Mahsus Pasaport Hamilli Türk vatandaşlarına uçakla gidilmesi halinde havalimanında vize verilmektedir. Hizmet, Hususi ve Diplomatik Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

UKRAYNA

Ülke Adı: Ukrayna

Yönetim Biçimi: Cumhuriyet

Başkent: Kiev

Nüfus: 46 Milyon

Yüzölçümü: 603 700 km²

Resmi Dil: Ukraynaca

Okuryazarlık Oranı: %99,4

Para Birimi: Hryvnia (UAH) (1 Hryvnia = 0.12338 USD 5/23/2011 İtibariyle)

Zaman Dilimi: GMT'den 2 saat ileri, Türkiye'yle aynı

Genel Bilgiler

Ukrayna 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsız bir ülke konumuna gelmiştir. Yüzölçümü 603.700 km² ülkenin toplam nüfusu 46 milyondur. Toplam ülke nüfusunun % 68,4'ü kentlerde, geri kalan % 31,6'sı ise kırdan yaşamaktadır. Ülkede kadın nüfus (25,0 milyon) erkek nüfustan (21,4 milyon) 4 milyon kadar fazladır. Ülke nüfusu bağımsızlıktan günümüze kadar 5 milyonun üzerinde düşüş göstermiştir. Ekonomik sıkıntılar ülkenin sosyal hayatını da engellemekte ve tüm bu olumsuzluklar ülkenin nüfus kaybetmesine neden olmaktadır. 1995 yılından bu tarafa ülkenin verdiği göç aldığı

göçten fazladır. 2004'te yaşanan Turuncu Devrim ülkedeki etnik bölünmeyi öne çıkarmıştır. Ülkedeki en büyük azınlık Ruslardır. Rusları Beyaz Rus, Moldovalı, Tatar, Macar, Romen, Musevi, Polonyalı azınlıklar takip etmektedir.

Ekonomik Durum

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Ukrayna, ekonomisinin yeniden yapılandırılmasında gecikmeler yaşamış, ekonomisinde düzelme 2000'li yıllarla beraber başlamıştır. Ekonomisi çelik gibi emtia fiyatlarına ve dış finansmana bağımlı olan Ukrayna ekonomisi küresel ekonomik ve mali krizden en çok etkilenen ülkelerden olmuştur. Resmî verilere göre GSYİH, 2009 yılının ilk dört aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 20,3 oranında gerilemiştir.

Ekonomisi dış talebe bağılı olan Ukrayna, dış talebin düşmesi sonucu ihracat hacminde de daralma yaşamıştır. Ayrıca özel tüketim harcamaları da ülkede reel ücretlerin düşüşü, işsizliğin artması, kredi hacminin daralması ve ülkenin para birimi olan Hryvnya'nın değer

kaybetmesi sonucunda daralmaktadır.

Ülkede yoksulluk önemli bir problemdir. Buna karşın büyük şehirlerde özellikle Başkent Kiev'de yaşayan nüfusun küçük bir kesimi gelir artışı sağlamış "yeni zengin" olarak adlandırılan bir grup oluşturmuştur. Bu nedenle denilebilir ki toplumun farklı kesimleri arasında gelir farkı artarak önemli toplumsal sorunlara yol açmaktadır.

Ülkenin doğal kaynaklarına bakıldığında demir cevheri, kömür, manganez ve doğalgazın öne çıktığı görülmektedir.

Ülke topraklarının %90'ı tarımsal faaliyetler için oldukça uygundur. Ancak ülkede tarımsal üretim düşük seviyelerde gerçekleşmekte, bunda da en büyük payı gübre ve önemli tarımsal girdilerin eksikliği almaktadır. Ukrayna'nın öne çıkan tarım ürünleri tahıl, patates, şeker pancarı, ayçiçeği, soya fasulyesidir. Ülke başta ayçiçeği olmak üzere bitkisel yağlarda Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri içerisinde en büyük üretici konumundadır.

2010 yılında GSYİH'nın sektörel dağılımında tarımın payı %7 iken bu oran 1990'ların başında %20 olarak gerçekleşmiştir. Ukrayna tarım sektörü toparlanması ülke ekonomisinin toparlandığı sürece rastlamaktadır. 2000'li yıllarda uygulanan Toplumcu Tarım Girişimleri hakkındaki kanunla çiftçilerin toprakları alınarak özel sektöre geçirilmek yoluyla tarım alanları azaltılarak yeni iş ve ortak girişimlerin oluşması sağlanmıştır. Bu kanun kapsamında sağlanan vergi avantajlarıyla tarım sektörünün verimliliği artırılmıştır.

İmalat sanayi, 2000 yılından sonra ülke ekonomisinin düzelmesinde lokomotif rol oynamıştır. Sektör ülke toplam sınaî üretiminin %75'ini oluşturmaktadır. Ne var ki sektör hala büyük oranda metalurji gibi düşük katma değerli ürünlere dayanmaktadır. Toplam sınaî üretimin %25'ini metalurji, %14'ünü makine-inşaa, %15'ini ise gıda işleme sanayi oluşturmaktadır. Ülkenin metal üretiminin %75-80'i ihraç edilmektedir.

Ülke madencilik bakımından oldukça zengindir. Ukrayna dünyanın 5. büyük demir cevheri üreticisidir ve 2. büyük magnezyum rezervine sahip ülke konumundadır.

Ülkede işgücüne katılımda en büyük payı %21,7 ile tarım, ormancılık, balıkçılık almaktadır. Bunu %20,7 ile hizmetler ve %18,8 ile sanayi sektörleri takip etmektedir (İGEME, Ukrayna Ülke Raporu).

Ulaşım ve enerji sektörüne kısaca değinecek olursak toplam demiryolu uzunluğu 21.658 km olan ülke diğer ülkelere kıyasla 13. sırada yer almaktadır. Toplam karayolu uzunluğu ise

169.495 km olan Ukrayna'nın dünyadaki sıralaması 30'dur (CIA Factbook, 2011). Karayolu taşımacılığı ülkede daha çok kısa mesafeli taşımacılık için kullanılmakta, şehirlerarası taşımacılıkta demiryolu tercih edilmektedir; ancak demiryolu ağının modernizasyonuna ihtiyaç duyulmaktadır. Demiryolu ulaşımı, toplam trafiğin %14'ünü oluşturmaktadır (İGEME Ukrayna Ülke Raporu, 2010).

Toplam havaalanı sayısı 425 olan Ukrayna Dünya sıralamasında 19. sırada bulunmaktadır (CIA, Factbook). Ülkedeki havaalanlarının 19'u uluslararası havaalanıdır. Bunlardan Kiev-Borispol havalimanı ülkenin en önemli uluslar arası havaalanı olup ülkenin havayolu yolcu

trafiğinin %60'ını sağlamaktadır (Ukrayna Ülke Raporu, İGEME). Ukrayna'da hem deniz hem

de nehir yolu bulunmasına rağmen su taşımacılığı ülkede fazla gelişmemiştir. Toplam suyuolları uzunluğu 2.150 km olan ülke bu haliyle Dünya sıralamasında 42. sırada bulunmaktadır (CIA, Factbook).

Vize

Umuma mahsus pasaport hamili Türk vatandaşları 60 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaftır. Diplomatik, Hususi ve Hizmet Pasaportu hamili Türk vatandaşları 90 güne kadar ikamet süreli seyahatlerde vizeden muaftır.

ODIMM, MOLDOVA (Proje koordinatörü) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Kurumu,

Adres: 48, S.Lazo Street, of.313, Chisinau, MD-2004, Republic of Moldova

Tel: +373 22 295741 - Faks: +373 22 295797 - E-Posta: office@odimm.md - Web: www.odimm.md, www.businessportal.mdv

OKA, TÜRKİYE Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı,

Adres: Kale Mahallesi, Cumhuriyet Cad. No:8 İlkadım Samsun Türkiye

Tel: +90 362 431 24 00 - Faks: +90 362 431 24 09 - E-Posta: info@oka.org.tr - Web: www.oka.org.tr

ERFC, YUNANİSTAN Avrupa Bölgesel İşbirliği Çerçevesi,

Adres: ERFC ALEXANDROUPOLIS Branch- 2, Xarilaou Trikoupı Street 68100 Alex/polis East Macedonia & Thrace Region

Tel: +30 26910 60427 - Faks: +30 26910 62904 - E-Posta: erfc@otenet.gr - Web: www.erfc.gr

ACTEDJ, ROMANYA Sınır Ötesi İşbirliği Kurumu "Aşağı Tuna Avrupa Bölgesi"

Adres: 64, Eroilor Street, Romania, Galati Country

Tel: 0040 236 411 022 - Faks: 0040 236 411 022 - E-Posta: actedj@gmail.com - Web: www.actedj.ro

RFSE, UKRAYNA Zaporizha Bölgesi Girişimcilik Desteği Bölgesel Fonu

Adres: 90, Sorok rokiiv Radianskoi Ukrainy Street, 69057, Zaporozhye city, Ukraine

Tel: +38061-213-04-62 - Faks: +38061-213-04-62 - E-Posta: rfpp@rambler.ru

SMEDNC, ERMENİSTAN Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme Merkezi

Adres: 5a M.Mkrtchyan, 0010 Yerevan, Armenia

Tel: +374 10 54 16 48 - Faks: +374 10 54 16 42 - E-Posta: info@smednc.am - Web: www.smednc.am

Bölgesel İş Kuluçka Merkezleri Ağı "**Black Sea BI-Net**" Bu yayın Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Mart 2015'te hazırlanmıştır. Yayın içeriğinden Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı - Türkiye sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.